

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Załącznik nr 1 do uchwały nr 12/2015
Walnego Zebrania Członków LGD „Bractwo Kuźnic”
z dnia 01.12.2015 roku.

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „BRACTWO KUŹNIC”

dla obszaru gmin :

BORONÓW, KAMIENICA POLSKA, KONOPISKA, POCZESNA, STARCZA

POCZESNA, GRUDZIEŃ 2015

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane przy udziale przedstawicieli społeczności lokalnych,
Członków Zarządu oraz pracowników biura LGD „Bractwo Kuźnic”

Konsultacja merytoryczna – ekspert dr Krzysztof Wrona

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA (LGD)	4
1. NAZWA STOWARZYSZENIA I FORMA PRAWNA	4
2. OPIS OBSZARU	4
3. MAPA LGD	5
4. OPIS PROCESU TWORZENIA PARTNERSTWA UWZGLĘDNIAJĄCY DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIE GRUPY.....	6
5. OPIS STRUKTURY LGD ZAWIERAJĄCY CHARAKTERYSTYKĘ JEJ CZŁONKÓW	8
6. OPIS SKŁADU ORGANU DECYZYJNEGO - RADY.....	9
7. ZWIĘZŁA CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH W PROCESIE DECYZYJNYM.....	10
8. WSKAZANIE DOKUMENTÓW REGULUJĄCYCH FUNKCJONOWANIE LGD Z PODANIEM SPOSOBU ICH UCHWALANIA I AKTUALIZACJI ORAZ OPISEM GŁÓWNYCH KWESTII, KTÓRE BĘDĄ W NICH ZAWARTE.....	10
ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	12
ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI	15
1. OBSZAR LGD I JEGO DZIEDZICTWO MATERIALNE I NIEMATERIALNE.....	16
2. MIESZKAŃCY, W TYM ICH AKTYWNOŚĆ, INTEGRACJA SPOŁECZNA	20
3. GOSPODARKA	22
4. RYNEK PRACY	23
5. PROBLEMY SPOŁECZNE.....	23
6. KLUCZOWE GRUPY DOCELOWE	26
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT	28
ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI	34
ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	47
WYSOKOŚĆ WSPARCIA	50
ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA	53
ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR	58
ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI	62
ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE	64
ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA	67
ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	69

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA (LGD)**1. FORMA PRAWNA I NAZWA STOWARZYSZENIA**

Nazwa LGD	Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic”
Status prawny LGD	<p>STOWARZYSZENIE „SPECJALNE” POSIADAJĄCE OSOBOWOŚĆ PRAWNĄ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1393 tekst jednolity). • ustawy z 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z 2007 r.) • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 • ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. nr 349 z 2015 roku) • ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz. U. poz. 378 z 2015 r. • Statut LGD „Bractwo Kuźnic”
Data wpisu do KRS	19.03.2008 r.
Numer KRS	0000301841

2. OPIS OBSZARU

Powiat częstochowski i część lublinieckiego, w granicach, których leżą obszary objęte LGD „Bractwo Kuźnic” usytuowane są w części północnej województwa śląskiego, na Wyżynie Śląsko-Krakowskiej na obszarze makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, w obrębie dwóch mezoregionów: Obniżenia Liswarty-Proсны i Garbu Herbskiego.

Na obszar Lokalnej Grupy Działania „Bractwo Kuźnic” składa się 5 gmin, z czego 4 przynależą administracyjnie do terytorium powiatu częstochowskiego, a jedna od roku 1999 do powiatu lublinieckiego (wymieniono w kolejności alfabetycznej):

1. Gmina Boronów – gmina wiejska
2. Gmina Kamienica Polska – gmina wiejska
3. Gmina Konopiska – gmina wiejska
4. Gmina Poczesna – gmina wiejska
5. Gmina Starcza – gmina wiejska

W niedalekiej odległości znajdują się duże aglomeracje miejskie Górnego Śląska oraz Kraków i Częstochowa, a także Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice - Pyrzowice.

3. MAPA LGD

Gminy tworzące LGD „Bractwo Kuźnic” wykazują spójność przestrzenną obszaru objętego LSR rozumianą w kontekście geograficznym ze względu na położenie geograficzne na Wyżynie Śląsko – Krakowskiej.

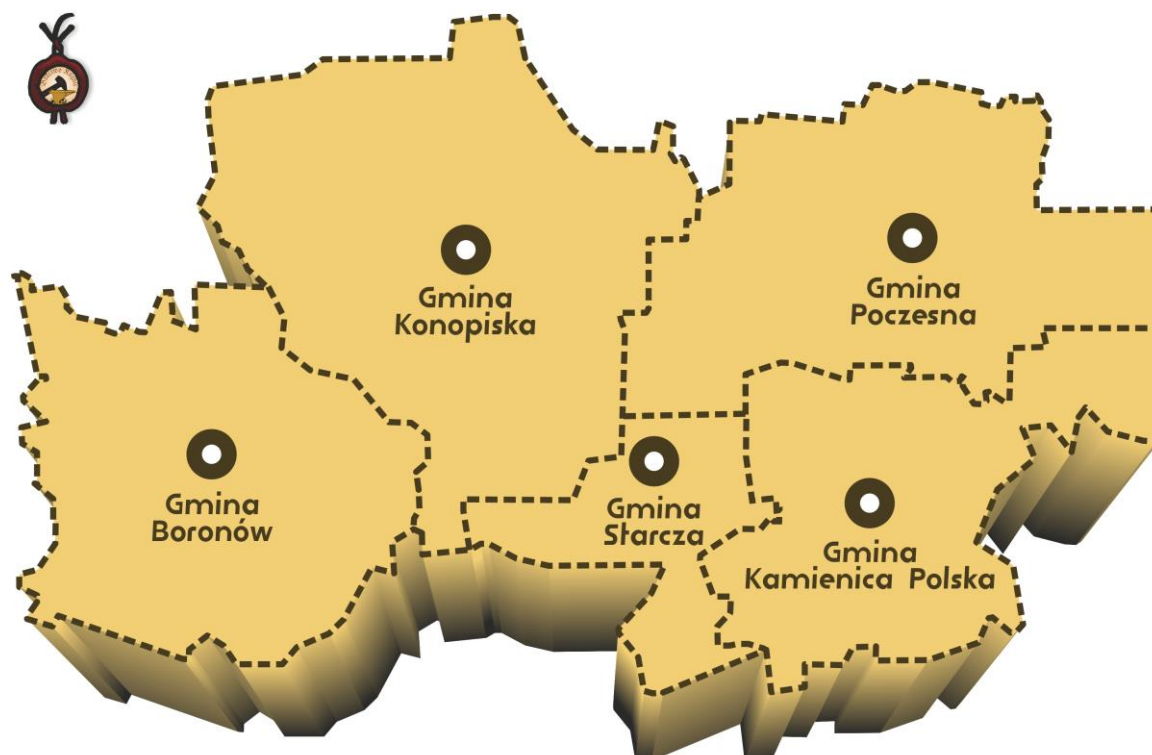
MAPA LGD NA TLE WOJ. ŚLĄSKIEGO

Źródło: opracowanie własne

Obszar LGD, przez który przebiega trasa DK – 1 Katowice – Warszawa, położony jest na południowy zachód od Częstochowy, w obniżeniu górnej Warty. Łączna powierzchnia obszaru LGD „Bractwo Kuźnic” wynosi 262 km², co stanowi 2,12% powierzchni całego województwa śląskiego. Obszar ten na koniec 2013 r. zamieszkiwany był przez 35 326 mieszkańców. Obszar objęty LGD Bractwo Kuźnic leży w całości na obszarach wiejskich, a jego ludność stanowi ok. 3,4 % ogółu ludności zamieszkującej obszary wiejskie w całym regionie.

MAPA LGD

Źródło: opracowanie własne

TABELA NR 1. PODSTAWOWE DANE GMIN OBSZARU LGD NA DZIEŃ 31.12.2013

Nazwa gminy	Typ gminy	Liczba ludności	Powierzchnia(km ²)	Liczba sołectw
Boronów	wiejska	3 342	57	4
Kamienica Polska	wiejska	5 646	46	6
Konopiska	wiejska	10 692	79	12
Poczesna	wiejska	12 808	60	15
Starcza	wiejska	2 838	20	5
Razem		35 326	262	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Obszar realizacji LSR obejmuje liczbę mieszkańców 35 326 i jest ona wyższa o 861 osób w stosunku do roku 2006 tj. liczby mieszkańców objętych LSR 2007-2013.

4. OPIS PROCESU TWORZENIA PARTNERSTWA UWZGLĘDNIAJĄCY DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIE GRUPY

Proces budowania partnerstwa na obszarze LGD „Bractwo Kuźnic” zainicjowany został w gminie Poczesna. W okresie sierpień – październik 2007 roku odbyły się tam właśnie cztery spotkania informacyjno – organizacyjne przybliżające idee Lidera oraz możliwości i szanse rozwoju obszarów wiejskich dzięki partnerstwu trójsektorowemu. Cztery gminy powiatu częstochowskiego: Poczesna, Konopiska, Kamienica Polska oraz Starcza wraz z gminą powiatu lublinieckiego : Boronowem uznały podejście liderowskie za odpowiednie i z zaangażowaniem przystąpiło

do procedur legislacyjnych w celu utworzenia Lokalnej Grupy Działania. Wtedy utworzyła się grupa zaangażowanych liderów widząca szanse rozwoju obszarów wiejskich powiatu częstochowskiego i gminy powiatu lublinieckiego właśnie poprzez integracyjne, oddolne podejście do problemów i możliwości poprawy jakości życia i rozwoju wsi. Przedstawiciele trzech sektorów : publicznego, społecznego i gospodarczego z poszczególnych 5 gmin wybrali swoich aktywnych liderów, którzy w krótkim czasie propagując podejście Lidera doprowadzili w październiku 2007 r. do spotkania Komitetu Założycielskiego.

29 lutego 2008r. odbyło się oficjalne spotkanie 27 Członków Założycieli. Powołany Komitet Założycielski doprowadził do rejestracji Stowarzyszenia LGD „Bractwo Kuźnic”. Spełnione zostały wymogi odpowiedniej struktury członków LDG w zakresie reprezentatywności.

Mieszkańcy obszaru LGD „Bractwo Kuźnic”, lokalne władze samorządowe i partnerzy instytucjonalni odczuli możliwość i konieczność działań, których efekty dzięki wzmocnieniu dofinansowaniem unijnym służą prawdziwemu rozwojowi adekwatnemu do ich potrzeb i zasobów.

Okres zawiązywania się Bractwa, konsultacji społecznych, uzgodnień organizacyjnych, szkoleń warsztatowych – przysłużył się scalaniu nowej grupy, nowego obszaru regionu. Młode partnerstwo tworząc swoją tożsamość lokalną odkryło wspólne cechy. Nazwa Stowarzyszenia – *Bractwo Kuźnic* oddaje istotę historycznego, kulturowego i geograficznego spoiwa w nowym obrębie terytorialnym. Nowa całość obszaru LGD „Bractwo Kuźnic” wyniknęła z potrzeby regionalnego partnerstwa dającego szanse rozwoju i zmian na bazie tego, co łączy te gminy i w konsekwencji nowych możliwości ujętych w PROW. Zbiegło się to w czasie z podjętą w skali kraju inicjatywą konkursu na tworzenie Lokalnej Strategii Rozwoju oraz wspieranie instytucjonalizacji zarządzania rozwojem poprzez lokalne grupy działania w ramach Programu LEADER, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Nasza LGD została wybrana do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach osi IV Leader PROW na lata 2007-2013 współfinansowanego ze środków EFRROW. Wymiernym efektem tego okresu są zrealizowane 93 projekty (z działania : „Odnowa i rozwój wsi”, „Małe projekty”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”) i 3 projekty współpracy : „EKOLC”, „QUESTING”, „LiSWARTA” oraz zdobyte nowe doświadczenie w realizacji operacji i zarządzania LGD. W nowej perspektywie PROW na lata 2014-2020 LGD „Bractwo Kuźnic” będzie kontynuować działania prowadzone w ramach osi Leader w PROW 2007-2013.

Realizacja strategii LGD „Bractwo Kuźnic” - PROW 2007-2013

W latach 2009-2015 Lokalna Strategia Rozwoju realizowana była na terenie pięciu gmin założycielskich. Budżet w działaniu 4.1/413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” wynosił : 3 690 109,56 zł. Za pośrednictwem LGD mieszkańcy, organizacje społeczne, przedsiębiorcy i samorządy zrealizowały szereg przedsięwzięć służących rozwojowi obszaru, wykorzystując łącznie **kwotę 3 460 028,45 zł., co stanowi 94 % budżetu.**

W ramach poszczególnych działań zrealizowano :

- z odnowy i rozwoju wsi - 19 projektów na kwotę 1 766 238,09 zł;
- z małych projektów - 93 projektów na kwotę 1 425 517,36 zł;
- z tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw - 5 projektów na kwotę 268 273,00 zł.

Jednocześnie nadmieniamy, że z działania 4.21 „*Wdrażanie projektów współpracy*” (z budżetu 103 300,00 zł) zrealizowano :

- 3 projekty współpracy na kwotę 103 256,32 zł, **co stanowi 99,96 %.**

W każdym z zrealizowanych projektach współpracy nasza LGD brała udział w partnerstwie co najmniej 3 partnerów i były to projekty międzyregionalne.

W ramach działania 4.31 „*Funkcjonowanie lokalnej grupy działania*” (budżet 999 400,00 zł) zrealizowano :

- funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja - 877 580,73 zł, co stanowi 87,81%.

Ogólnie w ramach Osi 4 Leader na lata 2007-2013 Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic” z budżetu 4 792 809,56 zł wykorzystala 4 440 786,83 złotych, co stanowi 92,66 %.

LGD „Bractwo Kuźnic” posiada doświadczenie w realizacji projektów i przedsięwzięć finansowanych nie tylko ze środków PROW 2007-2013:

- ❖ latach 2012 i 2013 LGD zrealizowała projekty w ramach Priorytetu IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, działania 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pt. : „**Strażak – Ratownik**” oraz „**Ratuj skutecznie, Ratuj bezpiecznie**” na ogólną kwotę 90 533,50 złotych.

Nadmieniamy, że przez cały okres wdrażania LSR pracownicy biura LGD prowadzili bezpłatne konsultacje dla beneficjentów oraz szkolenia związane z ogłaszaniem naborami.

5. OPIS STRUKTURY LGD ZAWIERAJĄCY CHARAKTERYSTYKĘ JEJ CZŁONKÓW

Strukturę LGD „Bractwo Kuźnic” tworzą: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna oraz Biuro LGD.

- **Walne Zebranie Członków:** stanowi najwyższą władzę Stowarzyszenia. Odpowiedzialne jest przede wszystkim za uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, podejmowanie uchwał w sprawie zatwierdzenia i aktualizacji LSR, zatwierdzanie kryteriów wyboru operacji oraz wybór i odwołanie członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady, a także rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady oraz podejmowanie pozostałych decyzji przewidzianych w statucie.

Walne Zebranie Członków **składa się z 83 członków w tym 5 jst reprezentujących sektor publiczny, 9 osób/podmiot reprezentujących sektor gospodarczy, 69 członków reprezentujących sektor społeczny(64 osoby fizyczne + 5 NGO). Skład WZC jest więc reprezentatywny dla specyfiki obszaru objętego LSR oraz przyjętych kierunków działania:**

- ❖ **sektor publiczny:** reprezentują przedstawiciele gmin wchodzących w skład LGD (wójtowie),
- ❖ **sektor gospodarczy:** reprezentują przedstawiciele przedsiębiorstw oraz podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze objętym LSR,
- ❖ **sektor społeczny:** reprezentują mieszkańcy obszaru objętego LSR, w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- **Zarząd :** składa się z 7 członków (Prezesa, Wiceprezesa, Skarbnika + 4 członków), wybieranych na 4-letni okres kadencji i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków spośród osób fizycznych będących członkami Stowarzyszenia . Zarząd działa w imieniu Stowarzyszenia, realizując cele statutowe, kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia(na podstawie uchwał WZC), a także reprezentuje Stowarzyszenie i kieruje jego bieżącą działalnością w okresie między Walnymi Zebraniem.
- **Rada LGD :** wybierana jest przez Walne Zebranie Członków na 4-letni okres kadencji i składa się z 15 członków, do której kompetencji należy przede wszystkim: dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR. Szczegółowy opis Rady znajduje się w punkcie 6 rozdziału.
- **Komisja Rewizyjna :** wybierana jest przez Walne Zebranie Członków na 4-letni okres kadencji i składa się z 5 członków, którzy wybierają ze swego grona przewodniczącego oraz jego zastępcę. Do jej podstawowych kompetencji należy kontrolowanie działalności Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowej, a także dokonywanie oceny pracy Zarządu.
- **Biuro LGD :** jest jednostką administracyjną Stowarzyszenia, która zajmuje się pracami organizacyjnymi i przygotowawczymi. Prowadzi sprawy LGD, między innymi poprzez inspirowanie i podejmowanie działań na rzecz Stowarzyszenia oraz pełną obsługę w zakresie spraw administracyjnych, finansowych i organizacyjnych. Biurem kieruje Kierownik Biura zatrudniony na umowę o pracę przez Zarząd LGD. Na umowę o pracę zatrudniony jest również pracownik administracyjno – biurowy - specjalista ds. projektów. W/w pracownicy nie zmienili się od chwili zatrudnienia tj. od dnia 01.09.2009 r. Obsługę informatyczną, obsługę księgowo-kadrową oraz inne prace związane ze realizacją LSR i sprawnym funkcjonowaniem LGD, w miarę konieczności Zarząd zlecać będzie osobom posiadającym stosowne uprawnienia w ramach umów cywilno – prawnych.

6. OPIS SKŁADU ORGANU DECYZYJNEGO - RADY

Organem decyzyjnym Stowarzyszenia jest Rada LGD „Bractwo Kuźnic”, składająca się z 15 osób, w tym Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie spośród członków Stowarzyszenia. Do kompetencji Rady należy przede wszystkim: dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, a także ustalanie przyznanej kwoty wsparcia.

Członkowie Rady reprezentują trzy sektory:

- ❖ **publiczny – 3 osoby** (20 % całego składu Rady),
- ❖ **społeczny – 7 osób** (33,3 % całego składu Rady),
- ❖ **gospodarczy – 5 osób** (46,7 % całego składu Rady).

W celu realizacji zadań LGD „Bractwo Kuźnic” oraz podnoszenia wiedzy i kompetencji członków organu decyzyjnego zaprojektowany został plan szkoleń. Szkolenia te będą organizowane i prowadzone w różnych formach dydaktycznych (w tym jako zajęcia warsztatowe, seminaria, konferencje oraz kursy). Corocznie plan szkoleń przygotowujemy będzie w oparciu o zgłoszone przez przedstawicieli organu decyzyjnego zapotrzebowania na szkolenia. W 2016 roku przewidziane są szkolenia z zakresu procedur oceny i wyboru operacji.

TABELA NR 2. ZESTAWIENIE CZŁONKÓW RADY LGD „BRACCTWO KUŹNIC”

Lp.	Imię i nazwisko/podmiot Członka LGD „Bractwo Kuźnic”	Funkcja w strukturze LGD „Bractwo Kuźnic”	Gmina jaką reprezentuje członek Rady	SEKTOR		
				PUBLICZNY	GOSPODARCZY	SPOŁECZNY W TYM MIESZKAŃCY
1.	<i>Bogusława Leśniowska</i>	Członek Rady	BORONÓW			×
2.	<i>Bogdan Brol</i>	Członek Rady	BORONÓW		×	
3.	<i>Roman Czornik</i>	Członek Rady	BORONÓW		×	
4.	<i>Wójt Gminy Cezary Stempień</i>	Członek Rady	KAMIENICA POLSKA	×		
5.	<i>Aleksandra Gawrońska-Klima</i>	Członek Rady	KAMIENICA POLSKA			×
6.	<i>Paweł Sitek</i>	Członek Rady	KAMIENICA POLSKA		×	
7.	<i>Wójt Gminy Jerzy Żurek</i>	Wiceprzewodniczący Rady	KONOPISKA	×		
8.	<i>Artur Brzędzel</i>	Członek Rady	KONOPISKA		×	
9.	<i>Grażyna Golanowska</i>	Członek Rady	KONOPISKA			×
10.	<i>Wójt Gminy Krzysztof Ujma</i>	Przewodniczący Rady	POCZESNA	×		
11.	<i>Kamila Grochowina</i>	Członek Rady	POCZESNA			×
12.	<i>Stowarzyszenie „Razem dla Wrzosowej”</i>	Członek Rady	POCZESNA			×
13.	<i>Ewa Jędrzejewska</i>	Członek Rady	STARCZA			×
14.	<i>Beata Łubianka</i>	Członek Rady	STARCZA			×
15.	<i>Jarosław Łubianka</i>	Członek Rady	STARCZA		×	
RAZEM				3 20%	5 33,3%	7 46,7%

W/w Rada została wybrana na Walnym Zebraniu Członków w dniu 01.12.2015 r. i zatwierdzona Uchwałą nr 11/2015.

Reprezentatywność składu Organu Decyzyjnego spełnia kryteria wyboru LSR tj.

- 1) sektor publiczny stanowi mniej niż 30 % składu
- 2) znajdują się w nim przynajmniej :
 - a) 5 przedsiębiorców
 - b) 6 kobiet
 - c) osoba poniżej 35 r.ż. – (Aleksandra Gawrońska – Klima ur. 1984 r.)

7. ZWIĘZŁA CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH W PROCESIE DECYZYJNYM

Decyzje Rady, w szczególności decyzje w sprawach związanych z oceną i wyborem operacji, podejmowane są w formie uchwały zwykłą większością głosów (każdy członek Rady dysponuje jednym głosem). Tryb głosowania określają procedury wyboru - decyzje podejmowane są poprzez wypełnienie karty oceny operacji.

Warunkiem koniecznym dla prawidłowości przeprowadzenia procesu decyzyjnego jest zagwarantowanie przedstawicielstwa każdego z sektorów (społecznego, gospodarczego i publicznego). Biuro LGD prowadzi rejestr interesów, na podstawie „Kart informacyjnych Członków Rady”. Członkowie Rady są zobowiązani zachować bezstronność w wyborze operacji. Członek Rady, który jest wnioskodawcą wybieranej przez Radę operacji, reprezentuje wnioskodawcę, zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę lub zgłosi inne powiązanie z daną operacją lub co do którego zachodzi podejrzenie stronniczości przy wyborze dane operacji, zostaje wykluczony z tego wyboru. Regulamin zakłada ponadto obowiązek wyłączenia członków Rady w przypadku stwierdzenia innych powiązań. Na podstawie deklaracji, Przewodniczący Rady wraz z Sekretarzem Rady kontroluje czy skład rady obecny na posiedzeniu pozwala na zachowanie parytetów. **Tym samym, ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji przez organ decyzyjny.**

Organ decyzyjny – Rada LGD „Bractwo Kuźnic” posiada regulamin organizacyjny zapewniający: przejrzystość, demokratyczność oraz jawność podejmowania decyzji. Żaden z członków Rady nie może być zatrudnionym w biurze LGD ; zna ograniczenia co do wykluczenia z oceny wniosków co do których nie mógłby zachować bezstronności (wzmocnia to też stosowna deklaracja poufności i bezstronności, którą członkowie podpisują przed posiedzeniem).

8. WSKAZANIE DOKUMENTÓW REGULUJĄCYCH FUNKCJONOWANIE LGD Z PODANIEM SPOSOBU ICH UCHWALANIA I AKTUALIZACJI ORAZ OPISEM GŁÓWNYCH KWESTII, KTÓRE BĘDĄ W NICH ZAWARTE.

Głównymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie LGD „Bractwo Kuźnic” są: Statut Stowarzyszenia, Regulamin Rady Stowarzyszenia (organ decyzyjny), Regulamin Zarządu, Regulamin Komisji Rewizyjnej oraz Regulamin Biura LGD.

➤ Statut Stowarzyszenia LGD „Bractwo Kuźnic” :

- **Reguluje najważniejsze kwestie przewidziane w Ustawie z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach** (Dz.U. 2015 poz.1393 tekst jednolity): nazwę stowarzyszenia, teren działania i siedzibę stowarzyszenia, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków, a także wskazuje władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje, sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał, sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich, zasady dokonywania zmian statutu oraz sposób rozwiązania się stowarzyszenia.

- **Wskazuje ponadto organ nadzoru nad stowarzyszeniem**, jakim jest Marszałek Województwa Śląskiego, a także określa organ LGD kompetentny w zakresie uchwalenia LSR i jej aktualizacji (Walne Zebranie Członków) oraz procedur i kryteriów wyboru operacji oraz uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków organu decyzyjnego w wyborze operacji (w tym przesłanki wyłączenia z oceny operacji).
- **Regulamin funkcjonowania Rady LGD „Bractwo Kuźnic”** :
Rada LGD „Bractwo Kuźnic” powoływana jest przez Walne Zebranie Członków. Regulaminu określa przede wszystkim:
 - szczegółowe kompetencje Rady
 - szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego,
 - szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji (sposób wyłączenia członka organu z oceny),
 - szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji,
 - zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego,
 - zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego.
- **Regulamin Zarządu LGD „Bractwo Kuźnic”** – zawiera zapisy dotyczące :
 - podziału zadań pomiędzy członków Zarządu,
 - zasad organizacji posiedzeń zarządu
 - zasady protokołowania posiedzeń.
- **Regulamin Komisji Rewizyjnej LGD „Bractwo Kuźnic”** – określa :
 - szczegółowe kompetencje organu,
 - szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Komisji,
 - zasady prowadzenia działań kontrolnych,
 - zasady protokołowania posiedzeń.
- **Regulamin Biura LGD „Bractwo Kuźnic”** – określa zasady funkcjonowania Biura, w tym:
 - uprawnienia kierownika biura,
 - strukturę organizacyjną biura,
 - podział zadań (oraz metody pomiaru) w zakresie doradztwa, animacji lokalnej i współpracyOprócz podstawowych dokumentów wewnętrznych, funkcjonowanie stowarzyszenia regulują także:
 - **Zasady rekrutacji i zatrudniania pracowników oraz zasady zlecania zadań przez Lokalną Grupę Działania „Bractwo Kuźnic”**, regulujące: zasady zatrudniania pracowników (w tym zasady naboru i weryfikacji dokumentów oraz protokołowania i ogłaszania informacji o wynikach naboru), a także zasady zlecania zadań w formach innych niż stosunek pracy.
 - **Procedura dokonywania ewaluacji i monitoringu w LGD „Bractwo Kuźnic”**, zawierająca opis i metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa,
 - **Polityka bezpieczeństwa danych osobowych LGD „Bractwo Kuźnic”**, regulująca zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD, a także zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych.

Tym samym **Regulamin Biura LGD „Bractwo Kuźnic”** oraz dokumenty niższego rzędu określają **szczegółowo podział zadań pracowników biura**, a także **zapewniają adekwatność wymagań przypisanych poszczególnym stanowiskom do przewidzianych obowiązków**. Wyznaczono także zadania w zakresie animacji lokalnej i współpracy, a także przewidziano metody ich pomiaru. **Dla pracowników biura zaprojektowany został plan szkoleń.**

ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Partycypacyjny charakter opracowania LSR wynika z działań :

- a) zorganizowano i przeprowadzono spotkania konsultacyjne w gminach członkowskich
- b) przeprowadzono badania ankietowe wśród młodzieży
- c) zaproszono członków LGD do współpracy przy opracowaniu LSR
- d) ogłoszono nabór do bazy projektów
- e) skonsultowano lokalne kryteria z członkami Rady.

Lokalna Strategia Rozwoju została opracowana w okresie od lutego do listopada 2015 roku podczas warsztatów i spotkań z mieszkańcami obszaru Bractwa Kuźnic. W czasie prac nad LSR wykorzystano zapisy wszystkich dokumentów planistycznych dotyczących obszaru Bractwa Kuźnic oraz doświadczenia w realizacji lokalnych strategii. Prace nad LSR były prowadzone metodą warsztatową z udziałem przedstawicieli wszystkich gmin wchodzących w skład LGD. Zgodnie z metodologicznymi założeniami proces budowania założeń strategicznych oparto na wiedzy lokalnej społeczności. Odbyło się 10 spotkań informacyjno-konsultacyjnych. Spotkania poprowadzone były metodą World Cafe. Metoda ta cechuje się tym, że dyskusja odbywa się przy stolikach w obszarze działań LGD: gospodarka, środowisko, kapitał społeczny oraz infrastruktura. Każdy stolik ma swojego gospodarza i dyskutuje na zadany temat. Po kilkunastu minutach osoby biorące udział w dyskusji przenoszą się do następnego stolika, przy którym omawiane jest inne zagadnienie. Gospodarze stolików pozostają na swoich miejscach i za każdym razem streszczają nowym partnerom przy stoliku przebieg wcześniejszej dyskusji, a następnie rozmowa jest kontynuowana w „nowym składzie”. Zostało zorganizowane spotkanie informacyjno-dyskusyjne z przedstawicielami wszystkich sektorów. W jego trakcie przedstawiono wnioski, zebrane podczas wcześniejszych etapów. Uczestnicy podczas dyskusji mogli wypowiedzieć się na temat przedstawionych konkluzji, a także wskazać grupy docelowe strategii, w tym grupy defaworyzowane na obszarze LGD. Prace nad strategią były prowadzone w sposób uspołeczniony, na każdym kroku dbano o udział przedstawicieli różnych środowisk, a zapisy założeń strategicznych oraz projekt LSR był konsultowany społecznie. W pracach nad LSR czynnie uczestniczyli przedstawiciele społeczności lokalnej oraz eksperci, których zadaniem było nadzorowanie prawidłowości zapisów LSR tak aby sprostała ona wymogom stawianym w ramach osi LEADR Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2020 i umożliwiła ubieganie się o środki finansowe na realizację przedsięwzięć ujętych w LSR. Informacje konieczne do opracowania strategii były zbierane, gromadzone i analizowane przez pracowników biura na podstawie danych przygotowywanych przez przedstawicieli poszczególnych gmin. Dane te zbierano w oparciu o pisma i notatki od instytucji i osób zainteresowanych wdrażaniem swoich pomysłów na rozwój obszarów wiejskich. Informacje zbierano w sposób bezpośredni od mieszkańców w czasie spotkań lub poprzez kontakty e-mailowe. Korzystano również z bazy danych regionalnych prowadzonej przez Główny Urząd Statystyczny. Wszelkie zapisy LSR systematycznie konsultowano z uczestnikami przedsięwzięcia. Wszelkie prace związane z konkretyzowaniem powstającej strategii były dokonywane wspólnie przez Radę i Zarząd LGD. Każda część strategii była również szeroko konsultowana z lokalną społecznością.

Informacje i dane statystyczne do strategii zebrano w okresie styczeń-listopad 2015 r. Podczas prac nad dokumentem zebrano oraz przeanalizowano dokumenty strategiczne, programowe, informacyjne wszystkich gmin obszaru LGD oraz całego powiatu częstochowskiego i lublinieckiego, jak również Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie i Lublińcu.

Wstępny projekt strategii opracowano w listopadzie 2015 r. i przedstawiono do konsultacji w biurze LGD. Zawierał on bardzo szeroki zestaw celów i przedsięwzięć, na których podstawie ostatecznie wybrano cele i przedsięwzięcia najważniejsze z punktu widzenia społeczności lokalnej tworzącej LGD Bractwo Kuźnic.

Ostateczna wersja LSR została zaprezentowana i zatwierdzona w dniu 01 grudnia 2015 r. na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia LGD, Uchwałą nr 12/2015.

Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystane na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR wraz z podstawowymi informacjami dotyczącymi przeprowadzonych konsultacji LSR ze społecznością lokalną (daty spotkań, ilość uczestników)

Opracowanie LSR LGD Bractwo Kuźnic miało w pełni partycypacyjny charakter. W procesie formułowania LSR zastosowano następujące zasady:

- włączenie w proces tworzenia LSR reprezentantów wszystkich sektorów i wszystkich gmin oraz każdorazowe udostępnianie uzyskanych wyników do zapoznania się i zaopiniowania przez społeczność lokalną,
- preferowanie technik i form umożliwiających interaktywną pracę nad dokumentem i realizację sekwencji pracy w układzie: postawienie problemu – przedyskutowanie – sformułowanie propozycji – uzgodnienie stanowisk – weryfikacja całościowych wyników,
- dostosowanie form i technik konsultacji do rozpracowywanego zakresu tematycznego oraz charakteru podmiotów, z którymi uzasadniona była współpraca na danym etapie tworzenia dokumentu,
- ograniczenie zbędnego absorbowania podmiotów lokalnych oraz efektywne wykorzystanie stosowanych metod/technik dzięki łączeniu w ramach danego narzędzia konsultacji kilku zagadnień niezbędnych do opracowania kolejnych części LSR.

TABELA NR 3. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Zagadnienia poddane konsultacjom	Wykorzystywane metody/techniki oraz czas i miejsce konsultacji	Podmioty włączone w proces konsultacji	Liczba uczestników
ETAP I - Diagnoza i analiza SWOT			
<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza na temat funkcjonowania i działalności LGD „Bractwo Kuźnic”; • Wiedza na temat obszaru działania stowarzyszenia; • Ocena działania LGD „Bractwo Kuźnic”; 	<p>Indywidualne wywiady pogłębione Boronów, Kamienica Polska, Konopiska, Poczesna, Starcza luty 2015 r.</p> <p>Poczesna, kwiecień 2015 r.</p>	<p>Wójtowie wszystkich gmin wchodzących w skład stowarzyszenia,</p> <p>Członkowie Rady</p>	15
<ul style="list-style-type: none"> • ocena dotychczasowej działalności stowarzyszenia i wpływu podejmowanych działań na rozwój lokalny; 	<p>Zogniskowane wywiady grupowe Poczesna, marzec 2015 r</p>	<p>Zarząd LGD „Bractwo Kuźnic” w wywiadzie udział wzięli wszyscy członkowie Zarządu</p>	7
<ul style="list-style-type: none"> • badanie opinii młodych mieszkańców LGD na temat jakości życia i perspektyw funkcjonowania na obszarze LGD; 	<p>badanie CAWI – ankieta przeprowadzana za pomocą Internetu szkoły gimnazjalne w gminach – luty 2015 r.</p>	<p>Uczniowie szkół gimnazjalnych znajdujących się na terenie działania LGD</p>	78
<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo w działaniach i znajomość LGD „Bractwo Kuźnic”; • dostrzegane zmiany w gminie, w której mieszka respondent; 	<p>ankieta przeprowadzona w terenie na reprezentatywnej próbie mieszkańców LGD (reprezentatywność w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych gmin) 5 gmin, luty-wrzesień 2015r.</p>	<p>mieszkańcy LGD</p>	150

<ul style="list-style-type: none"> ocena działalności LGD Bractwo Kuźnic w minionym okresie programowania przez pryzmat realizowanych projektów; najważniejsze problemy w gminach LGD; 	warsztaty konsultacyjne zrealizowane w każdej z gmin LGD – 5 warsztatów w gminach: Poczesna, Boronów, Kamienica Polska, Konopiska, Starcza 23-27 luty 2015 r.	reprezentatywna grupa mieszkańców w każdej gminie	70
<ul style="list-style-type: none"> główne problemy gminy; zasoby możliwe do wykorzystania na rzecz rozwiązania problemów; 	karta konsultacyjna LGD 5 gmin, luty-marzec 2015 r.	reprezentatywna grupa mieszkańców w każdej gminie uczestniczących w warsztatach konsultacyjnych	63
<ul style="list-style-type: none"> oczekiwania wobec LSR; ocena spójności obszaru LGD, wyróżniki strategiczne LGD; problemy odczuwalne dla mieszkańców, ich przyczyny i konsekwencje; ewolucja sytuacji na rynku pracy; ewolucja sytuacji społecznej; warunki dla rozwoju biznesu na terenie LGD; partnerzy realizacji LSR; 	warsztaty diagnostyczne Boronów, 02.09.2015	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	22 (6 sektor publiczny, 3 sektor gospodarczy, 13mieszkańcy)
<ul style="list-style-type: none"> analiza SWOT 	warsztaty diagnostyczne Kamienica Polska, 09.09.2015	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	20 (3 sektor publiczny, 2 sektor gospodarczy, 15mieszkańcy)
ETAP II - Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania			
<ul style="list-style-type: none"> wizja rozwoju społeczności lokalnej oraz samej instytucji 	Zogniskowane wywiady grupowe marzec 2015 r. wrzesień 2015 r.	Zarząd LGD „Bractwo Kuźnic” – w wywiadzie udział wzięli wszyscy członkowie Zarządu	14
<ul style="list-style-type: none"> badanie oczekiwań młodych mieszkańców LGD w kontekście formułowania celów rozwoju 	badanie CAWI – ankieta przeprowadzana za pomocą Internetu szkoły gimnazjalne w gminach – luty 2015 r.	gimnazjaliści drugich klas szkół gimnazjalnych znajdujących się na terenie działania LGD	78
<ul style="list-style-type: none"> konieczne zmiany, które powinny w przyszłości zajść w gminach – ukierunkowanie strategii; 	ankieta przeprowadzona w terenie na reprezentatywnej próbie mieszkańców LGD (reprezentatywność w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych gmin) 5 gmin, luty-wrzesień 2015r.	mieszkańcy LGD	150
<ul style="list-style-type: none"> oczekiwania wobec LSR 	warsztaty diagnostyczne Boronów, 02.09.2015	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	22 (6 sektor publiczny, 3 sektor gospodarczy, 13mieszkańcy)

<ul style="list-style-type: none"> wizja rozwoju LGD; cele rozwoju LGD; relacje między problemami a celami rozwoju LGD; 	<p>warsztaty prognostyczno-aksjologiczne</p> <p>Konopiska, 16.09.2015</p>	<p>przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD</p>	<p>21</p> <p>(5 sektor publiczny, 3 sektor gospodarczy, 13 mieszkańcy)</p>
ETAP III - Opracowanie zasad wyboru operacji oraz ustanawiania kryteriów wyboru			
<ul style="list-style-type: none"> określenie preferowanych kierunków, przedsięwzięć, operacji; wstępne określenie kryteriów służących do hierarchizowania operacji; 	<p>warsztaty projektowe</p> <p>Kamienica Polska, 23.09.2015</p>	<p>przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD</p>	<p>20</p> <p>(6 sektor publiczny, 4 sektor gospodarczy, 10 mieszkańcy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> weryfikacja treści i logiki strategii pod kątem spójności z wypracowanymi przedsięwzięciami/operacjami oraz dyskusja na temat wyboru operacji; 	<p>warsztaty implementacyjne</p> <p>Kamienica Polska, 30.09.2015</p>	<p>przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD</p>	<p>20</p> <p>(6 sektor publiczny, 4 sektor gospodarczy, 10 mieszkańcy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> weryfikacja celów i operacji; zasady i kryteria wyboru operacji; 	<p>spotkanie konsultacyjne z liderami strategicznymi,</p> <p>Poczesna, 28.10.2015</p>	<p>sektor gospodarczy, publiczny, społeczny,</p>	<p>10</p>
ETAP IV - Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji			
<ul style="list-style-type: none"> wskaźniki realizacji LSR; 	<p>spotkanie konsultacyjne z liderami strategicznymi,</p> <p>Poczesna, 09.11.2015</p>	<p>sektor gospodarczy, publiczny, mieszkańcy</p>	<p>6</p>
ETAP V - Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR			
<ul style="list-style-type: none"> ocena rozpoznawalności LGD „Bractwo Kuźnic” wśród mieszkańców; identyfikacja sposobów pozyskiwania informacji na temat LGD „Bractwo Kuźnic”; 	<p>ankieta przeprowadzona w terenie na reprezentatywnej próbie mieszkańców LGD (reprezentatywność w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych gmin)</p> <p>5 gmin, luty-wrzesień 2015 r.</p>	<p>mieszkańcy LGD</p>	<p>150</p>

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI

Diagnoza obszaru LGD powstała w oparciu o analizę danych statystycznych, a także z wykorzystaniem metod partycypacyjnych, w tym przede wszystkim badań społecznych mieszkańców oraz spotkań warsztatowych w każdej z 5 gmin członkowskich LGD „Bractwo Kuźnic”. Na bazie analiz, zidentyfikowane zostały ponadto kluczowe grupy docelowe oraz problemy/wyzwania, jako podstawa do zdefiniowania logiki interwencji LSR.

1. OBSZAR LGD I JEGO DZIEDZICTWO MATERIALNE I NIEMATERIALNE

Tereny objęte LGD „Bractwo Kuźnic” leżą w północnej części Wyżyny Śląskiej. Gminy Konopiska i Poczesna sąsiadują bezpośrednio z Częstochową, wszystkie gminy na terenie LGD leżą w niewielkiej odległości od tego miasta, najdalej, tylko w odległości 20 km leży gmina Boronów.

Obszar objęty LGD „Bractwo Kuźnic” to teren cechujący się pewnymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Znajdują się tu obszary chronione tj. należące do dwóch parków krajobrazowych:

- Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą oraz jego otuliny (Boronów oraz częściowo tereny gmin: Konopiska i Starcza)
- Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd oraz otuliny w/w parku w ramach zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych (częściowo na terenie gminy Poczesna)

Ponadto w gminie Konopiska utworzono użytek ekologiczny, torfowisko przejściowe, zbiornik wodny pod nazwą „Jezioro” - o dwa doły potorfowe, okresowo zalewane wodą, rozdzielone częściowo szeroką groblą z resztkami boru bagiennego.

Pod względem zasobów wodnych obszar LGD „Bractwo Kuźnic” należy do zlewni rzeki Warty. Znajduje się tutaj sporo terenów odpowiednich pod budowę zbiorników retencyjno-rekreacyjnych. Jeden z takich zbiorników znajduje się na rzece Konopce w miejscowości Pająk. Ponadto wybudowano kilka małych zbiorników dla potrzeb gospodarki rybackiej. Na obszarze Bractwa Kuźnic występują zasobne zbiorniki wód podziemnych o dobrej jakości. Połowa obszaru Bractwa Kuźnic to użytki rolne o niekorzystnych warunkach gospodarowania. W strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują ok. 140 km², czyli 53% powierzchni LGD, z czego 65 % zajmują grunty orne. Ponadto duży udział w powierzchni posiadają lasy i grunty leśne oraz łąki i pastwiska. Ich udział ocenia się odpowiednio na 36% i 35%. W rękach prywatnych jest zaledwie 14 % powierzchni lasów. Dla porównania w Polsce lasy zajmują 28,7 % powierzchni kraju. Największą powierzchnię lasów ma gmina Boronów – 37,84 km², a najmniejszą gmina Starcza – 1,52 km².

Wody rzek na terenie LGD to wody w części pozaklasowe ze względu na zawartość zanieczyszczeń. Jest to wynik bardzo niskiego stopnia skanalizowania obszaru. Problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska dotyczą zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych (Rzeka Warta – wody pozaklasowe skażenie wód wglębnych) oraz dewastacji gleb i krajobrazu związanej z byłą eksploatacją złóż mineralnych.

Analizując szanse i zagrożenia rozwojowe trzeba odnieść się do zasobów i walorów przyrodniczych obszaru LGD, które z jednej strony wyznaczają pewne wskazania (także ograniczenia), co do kierunków inwestycji, a z drugiej strony mogą stanowić o atrakcyjności turystycznej i generować istotny ruch turystyczny. Wśród walorów przyrodniczo – krajobrazowych na szczególną uwagę zasługuje Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” - zajmujący powierzchnię: 50 746 ha (w tym park krajobrazowy - 38.701 ha i otulina - 12.045 ha) i obejmujący swoim zasięgiem kompleks lasów położonych w górnej zlewni rzeki Liswarty. Teren parku wraz z otuliną obejmuje terytorium Boronowa, we fragmencie zaś gminy Konopiska i Starcza. Najciekawszy krajobrazowo zespół osadniczy tworzy wieś Korzonek-Leśniaki wraz z Jamkami. Zalesione stoki obu krawędzi rzeki Konopki sprawiają, że dla zachowania wartości ekologicznych Parku muszą być wyłączone z zabudowy wszystkie cieki i dolinki doprowadzające wody opadowe z lasów do rzeki Konopki. Cieki wodne w gminie Konopiska wraz ze swymi dolinkami stanowią istotny element w krajobrazie, a z drugiej strony tworzą sieć połączeń między ekosystemami naturalnymi – głównie kompleksami leśnymi. Również zachodni fragment gminy Starcza, od granicy administracyjnej do drogi powiatowej leży w granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. W otulinie występuje bór mieszany świeży i wilgotny, gdzie gatunkiem dominującym jest sosna. Na obszarach otuliny występują niewielkie oczka wodne, w zarastających nieckach tworzą się torfowiska wysokie. W studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Starcza zaznaczono na terenie otuliny dwa proponowane użytki ekologiczne (zarastające torfowiska), które proponuje się objąć ochroną jako cenne obiekty przyrodnicze. Torfowiska te stanowią ważne miejsce dla rozrodu płazów. W gminie Poczesna znajduje się użytek ekologiczny - „Zapadliska” – nieużytek o pow. 3,0 ha podlegający Nadleśnictwu Złoty Potok.

Obszar „Bractwo Kuźnic” charakteryzuje się cenną przyrodniczo roślinnością i stosunkowo bogatym światem zwierzęcym, co stanowi ważny czynnik wykorzystania środowiska dla celów wypoczynkowych i turystycznych. Roślinność to przede wszystkim rosiczka okrągłolistna, modrzewnica zwyczajna, żurawina błotna i wełnianka. Na terenie LGD występują również gatunki roślin chronionych, na terenach podmokłych i wilgotnych łąk występuje goryczka wąskolistna, storczyk, pierwiosnek i mieczyk dachówkowaty, na torfowiskach zaś spotkać można różne gatunki rosiczek i widłaków. Tak, więc tereny te są bogate w rzadkie i prawnie chronione gatunki roślin naczyniowych. Na terenach łąkowo-zaroślowych Poczesnej występuje także duże stanowisko chronionego kosańca syberyjskiego.

Na obszarze Bractwa Kuźnic częściową ochroną objęte są:

- Bagno zwyczajne – torfowiska wysokie w okolicy Aleksandrii I, Korzonka;
- Ciemiężycza zielona – wzdłuż cieku wodnego w okolicy Aleksandrii I;
- Grzybienie północne – stawy rybne nad rzeką Konopką – Kijas w Konopiskach;
- Kruszyna pospolita i konwalia majowa – licznie występujące w lasach;
- Kalina koralowa – licznie występująca w zaroślach.

Poza obszarami chronionymi lub częściowo chronionymi na terenie LGD „Bractwa Kuźnic” występują liczne pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej, z czego na szczególną uwagę zasługuje aleja lip w Konopiskach, którą tworzą okazy o obwodach pni od 210 – 390 cm wysokości około 25 m i szacunkowym wieku 150-200 lat, użytek ekologiczny – Jeziorko – bagno o pow. 2,5 ha w Konopiskach, staw Aleksandria, grupy drzew w prawie każdej z gmin: modrzew europejski, świerk pospolity, wiąz i dąb szypułkowy. Występowanie cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym terenów, unikalne gatunki roślin leśnych i łąkowych oraz występowanie wód naturalnych powodują, że obszar ten jest wyjątkowo atrakcyjny pod względem turystycznym, co daje mu duże możliwości rozwoju.

Uwarunkowania historyczne obszaru LGD związane są z dziejami ziemi częstochowskiej i lublinieckiej. Historia tego obszaru sięga odległych czasów, natomiast wzmianki o większości miejscowości leżących na obszarze LGD Bractwo Kuźnic sięgają XV lub XVI wieku (Boronów z 1341 r.). Natomiast osadnictwo na tym terenie pojawiło się na pewno wcześniej. Znalezione bowiem na tym obszarze ślady z epoki neolitu oraz z okresu kultury łużyckiej. Dzieje miejscowości w większości związane były z położeniem na terenie starostwa olsztyńskiego, później przynależnością do zaboru pruskiego, a następnie do Księstwa Warszawskiego. Po kongresie wiedeńskim ziemie te stały się częścią Królestwa Kongresowego podległego Rosji. Po listopadzie 1918 powróciły zaś w skład odrodzonego państwa polskiego. Historia terenu Bractwa Kuźnic ma tradycje przemysłowe związane przede wszystkim z kopalniami rud żelaza oraz tkactwem, ale również z istnieniem własności ziemskiej (folwarków). Najbardziej charakterystyczne dla tego obszaru kuźnice i kopalnie rud żelaza istniały w kilku miejscowościach. Przede wszystkim wieś Kamienica Polska wywodzi się ze średniowiecznej kuźnicy należącej do parafii miejskiej w Koziegłowach, na północnym krańcu księstwa siewierskiego. W 1519 r. kuźnica Kamienica stała się własnością kapituły krakowskiej. Dodatkowo Kamienica Polska w latach 20., 30. i 40. XIX wieku była liczącym się w Królestwie Polskim ośrodkiem produkcji tkackiej. Eksploatacja rudy żelaza na terenie gminy Kamienica Polska sięga, więc średniowiecza. Nad Kamieniczką znajdowały się wychodnie rudy- syderytu ilastego. Potwierdzone źródłowo są kuźnice w Kamienicy, Osinach (Kuźnica Chybakowska vel Hybakowska) i w rejonie Własny (Kuźnica Szwankowska). Ostatnie o niej wzmianki pochodzą z pierwszej ćwierci XVII wieku. Potem rejon kuźnicy stały się folwarkami. Większa opłacalność gospodarki rolnej spowodowała, że ustanowiono prawo wykupu kuźnic. Pola należące wcześniej do wolnych kuźników dały właśnie początek folwarkom. Stawy kuźnicze przekształcono w stawy młyńskie, spiętrzenia wodne, służące wcześniej do poruszania młotów kuźniczych, służyły odtąd poruszaniu kół młyńskich. Do eksploatacji płytko zalegającej na polach rudy, wrócono w Kamienicy Polskiej na początku XIX w. W 1836r. uruchomiona została kopalnia „Kamienica Polska”. Również Boronów posiada długą historię związaną z wydobywaniem rudy i wytapianiem żelaza. Istnieją źródła historyczne potwierdzające, że już w 1645 r. funkcjonowaniem tych kopalń zainteresowani byli rzeczoznawcy z Tarnowskich Gór. Pod koniec XIX wieku nastąpił upadek kuźni i kopalni rud żelaza na terenie LGD Bractwo Kuźnic. W Boronowie jednak poza przemysłem ciężkim rozwijało się rolnictwo i przemysł

przetwórczy, miejscowość posiadała gorzelnię, dwa browary, tartak i trzy młyny wodne. Kopalnie w Boronowie zostały zamknięte na początku XX w. Natomiast kopalnie rud w Poczesnej i Borku były czynne pod koniec XIX wieku. W związku zaś z powstaniem Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej na początku XX wieku została założona cegielnia w Korwinowie. U schyłku XIX w. również teren Konopisk został wykupiony przez Towarzystwo „B. Hantke” w celu eksploatacji rud żelaza. Eksploatacja rud żelaza była prowadzona w rejonie Konopiska do 1974 r. Pola pokryły się hałdami, które są efektem górniczych robót. Eksploatacja zmieniała nie tylko pejzaż, ale i stosunki wodne na tym terenie. Górnictwo rud żelaza niesło ze sobą szkody dla rolnictwa i środowiska, ale było źródłem wyższego poziomu życia mieszkańców. Obecnie jedyną pamiątką górniczej przeszłości są hałdy. Największa z nich, zwana „Hermanową Hałdą” to wysypisko skały płonnej dawnej kopalni „Wojciech” w Kamienicy Polskiej. Mieszkańcy własnym sumptem plantowali hałdy. Również w miejscowości Osiny istniała kuźnica zwaną Osińską lub Chybakowską, która produkowała żelazo. Później w Osinach powstały kopalnie głębinowe „Teodor” I i II oraz „Dębowiec”. Dziś również nie ma po nich nawet śladu, a po kopalniach „Teodor”, „Dębowiec” i „Nowa Wieś” pozostały jedynie porośnięte drzewami hałdy. Ziemie objęte obszarem LGD Bractwa Kuźnic ze względu na swoje położenie przyrodnicze mają również tradycje w byciu terenami turystycznymi, niektóre miejscowości miały charakter wybitnie rekreacyjny. Urządzano tam majówki, koncerty, zabawy, konkursy strzeleckie, ogniska, saneczkarstwo (np. na Karczmarce).

Na podkreślenie zasługują także uwarunkowania kulturowe tego obszaru, silnie związane są z dobrami kultury niematerialnej, pielęgnowanymi na przestrzeni wielu lat, na które w szczególności składają się: legendy, tradycje i obrzędy, jak również wspólna dla obszaru kultura materialna – szczególnie architektura i rzemiosło. Legendy i podania utrzymujące się w społeczności Boronowa, ale również w pozostałych miejscowościach związane są najczęściej z dawnymi formami życia społecznego i gospodarczego. Część z nich odnosi się do stawów, które wcześniej występowały na terenie wioski jak na przykład podanie o utopcu czy podania o córkach wodnika oraz o zatopionej w stawie córce właściciela miejscowości, a także związane z boronowskim kościołem i kapliczkami oraz ze starymi cmentarzyskami. Żywe są także podania związane z ruchem pątniczym. Niektóre podania odnoszą się do miejsc, w których wcześniej występowało kopalnictwo rud i wytop żelaza. Natomiast zwyczaje i obrzędy charakterystyczne dla tego obszaru związane są przede wszystkim z porami roku i religią w tym w szczególności z okresem wielkanocnym i Bożego Ciała. Lokalne produkty kulinarne to tradycyjne produkty wytwarzane od lat na tym terenie w szczególności na uwagę zasługuje ciasto z tartych ziemniaków zwane „kucmokiem” oraz piwo z Wąsoszu.

Na terenie Bractwa Kuźnic znajdują się stosunkowo liczne obiekty zabytkowe będące wynikiem działalności człowieka. Znajdziemy tu obiekty sakralne w szczególności kościoły, kapliczki i cmentarze, które usytuowane są w każdej z gmin Bractwa Kuźnic. Ponadto na uwagę zasługują zabudowania mieszkalne i gospodarcze w tym drewniane i murowane budynki w Kamienicy Polskiej i Starczy. Część zabytków związana jest z eksploatacją rud żelaza na tych terenach. Największą atrakcją są znajdujące się w Boronowie pozostałości po kopalni rudy żelaza w Zumpach oraz ruiny kopalni rud żelaza „szczekaczka” w Brzezinach w gminie Poczesna.

ZABYTKI OBSZARU LGD BRACTWO KUŹNIC:

Boronów

Kościół barokowy z 1611 roku położony w Boronowie;
Rezerwat przyrody Rajchowa Góra;
Tereny rekreacyjne nad stawami w przysiółku Doły;
Pozostałości po kopalni rudy żelaza w Zumpach;
Zabytkowe kapliczki i budynki;

Kamienica Polska

Kościół p.w. Św. Michała Archaniola;
Murowana kaplica p.w. Św. Jana Nepomucena w Romanowie;
Murowana kaplica p.w. Św. Jana Nepomucena w Rudniku Wielkim;
Kamienne nagrobki z końca XIX i początku XX wieku
na cmentarzu w Kamienicy Polskiej;

Konopiska

Murowany kościół pod wezwaniem świętego Walentego;
Kaplica murowana z drugiej połowy XIX wieku;
Kaplica cmentarna z 1879 roku;
Cmentarz;

Poczesna

Założenia dworsko-parkowe we Wrzosowej
wraz z osiedlem robotniczym;
Ruiny kopalni rud żelaza „szczekaczka”
w Brzezinach
Kościół św. Jana Chrzciciela w Poczesnej;
Kaplica z 1880 roku w Nowej Wsi;
Kaplica z 1914 roku w Poczesnej ;

Starcza

Kościół parafialny p.w. NMP Częstochowskiej w Starczy
(wybudowany w latach 1928-1934);
Cmentarz grzebalny Rzymsko-katolicki i Starokatolicki Mariawitów
z początku XIX wieku;
Zagroda murowana z 1930 roku;
Drewniany kościół parafii starokatolickiej mariawitów wzniesiony
w latach 1907-1908;
Murowana kapliczka św. Jana Nepomucena z 1711 roku
w Rudniku Małym;
Zabudowania młyńskie z lat 1928-1930 we Własnej;
Dom z cegły ceramicznej w Klepacze sprzed 1939;
Drewniane domy sprzed 1918 roku w Starczy, Klepacze, Łyścu,

Rudniku Małym i Własnej;

Atuty gmin nie są pełni wykorzystywane dla rozwoju oferty czasu wolnego. Powody to m.in. niewystarczająca infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa, brak spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej wszystkich gmin, słabo rozwinięta sieć szlaków pieszych i tras rowerowych, brak ich zintegrowania, brak jednolitego i skutecznego systemu promocji, wizualizacji i informacji w zakresie oferty spędzania czasu wolnego.

2. MIESZKAŃCY, W TYM ICH AKTYWNOŚĆ, INTEGRACJA SPOŁECZNA

Obszar LGD „Bractwo Kuźnic” zamieszkiwało na dzień 31.12. 2006 roku 34 465 osób, a na koniec 2013 r. liczba ta wzrosła do 35 326 osób.

TABELA NR 4. PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE LUDNOŚCI OBSZARU LGD

Nazwa gminy	Liczba ludności (zameldowani)	Kobiety	Mężczyźni	Przyrost naturalny
Boronów	3 342	1 682	1 660	- 7
Kamienica Polska	5 646	2 906	2 740	- 14
Konopiska	10 692	5 509	5 183	- 26
Poczesna	12 808	6 568	6 240	- 27
Starcza	2 838	1 459	1 379	- 14
RAZEM OBSZAR LGD	35 326	18 124	17 202	- 88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Zdecydowanie największymi gminami pod względem liczby ludności są Poczesna i Konopiska, najmniejsza natomiast jest gmina Starcza (2 838 mieszkańców).

Analizując strukturę wiekową mieszkańców LGD, zauważalny jest niewielki wzrost liczby ludności w **wieku przedprodukcyjnym** (0-17) z 14,3% w roku 2010 do 17,1% w roku 2013.

Zmiany nastąpiły w grupie ludności w **wieku produkcyjnym** (18-59/64) – z 68,5% w roku 2010 nastąpił niewielki spadek do 64,8% w roku 2013.

TABELA NR 5. STRUKTURA WIEKOWA I CHARAKTERYSTYKA ZATRUDNIENIA

Struktura wiekowa ludności obszaru LGD 2010 r.							
Gmina	Liczba ludności ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)		Ludność w wieku produkcyjnym (18-64 lat mężczyźni 18-59 lat kobiety)		Ludność w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej mężczyźni 60 lat i więcej kobiety)	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Boronów	3 344	494	14,7	2 322	69,4	528	15,7
Kamienica Polska	5 568	756	13,5	3 782	67,9	1 030	18,5
Konopiska	10 636	1 531	14,4	7 292	68,5	1 813	17,0
Poczesna	12 777	1 833	14,3	8 808	68,9	2 136	16,7
Starcza	2 788	424	15,2	1 866	66,9	498	17,8
ogółem/średnio*	35 113	5 038	14,3	24 070	68,5	6 005	17,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W przypadku grupy osób w **wieku poprodukcyjnym** (60+/65+) można zaobserwować wzrost liczby ludności w tym wieku z poziomu 17,0% w roku 2010 do 18,2% w roku 2013.

Struktura wiekowa ludności obszaru LGD 2013 r.							
Gmina	Liczba ludności ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)		Ludność w wieku produkcyjnym (18-64 lat mężczyźni 18-59 lat kobiety)		Ludność w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej mężczyźni 60 lat i więcej kobiety)	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Boronów	3 342	585	17,5	2 208	66,1	549	16,4
Kamienica Polska	5 646	923	16,3	3 580	63,4	1 143	20,2
Konopiska	10 692	1 824	17,1	6 917	64,7	1 951	18,2
Poczesna	12 808	2 181	17,0	8 339	65,1	2 288	17,9
Starcza	2 838	529	18,6	1 794	63,2	515	18,1
ogółem/średnio*	35 326	6 042	17,1	22 838	64,6	6 446	18,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie i Lublińcu

Na podstawie analizy danych ujętych w tabeli nr 5 można stwierdzić, że struktura wiekowa i zatrudnienie ludności obszaru LGD może budzić obawy, ponieważ społeczeństwo tego obszaru jest starsze niż średnia krajowa.

Mniejsza liczba osób w wieku przedprodukcyjnym rodzi problemy rozwoju tego obszaru w przyszłości. Ta tendencja nie zmieni się w przyszłości, bowiem prognozy dotyczące liczby ludności oraz przyrostu naturalnego również nie napawają optymizmem. Porównanie wskaźnika ludności w wieku przedprodukcyjnym z terenu LGD do średniej krajowej dla terenów wiejskich wypada także niekorzystnie dla Bractwa Kuźnic.

Kapitał społeczny

Spółeczność lokalną na obszarze LGD cechuje aktywność przejawiająca się w działalności sektora pozarządowego (87 organizacje). Najwięcej organizacji funkcjonuje w gminach Konopiska i Poczesna. Dużo organizacji działa w dziedzinach, które pozwalają wykorzystać walory przyrodniczo - krajobrazowe i kulturowe. Działają tu bowiem liczne koła myśliwskie, wędkarskie, pszczelarskie oraz organizacje promujące walory turystyczne oraz dbające o ekologię i zrównoważony rozwój. Do najaktywniejszych organizacji należą: Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju Ziemi Poczesniańskiej, Stowarzyszenie „Razem dla Wrzosowej”, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Konopiska, Stowarzyszenie dla Boronowa oraz Stowarzyszenie Miłośników Gminy Boronowskiej. Ponadto działają również liczne kluby sportowe i ochotnicze straże pożarne. Aktywność społeczna kobiet przejawia się w działalności kół gospodyń wiejskich, zajmujących się pielęgnowaniem tradycji, organizacją imprez, kultywowaniem tradycji kulinarnych, strojów i obyczajów. Cechą charakterystyczną lokalnych organizacji jest niski poziom profesjonalizacji prowadzonej działalności, jak również niskie kompetencje organizacyjno-prawne, zarządcze i komunikacyjne wśród członków organizacji. Problemem wielu organizacji są także niewystarczające zasoby lokalowe.

TABELA NR 6. INSTYTUCJE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO NA OBSZARZE LGD

Gmina	Spółdzielnie		Stowarzyszenie, organizacje społeczne i fundacje	
	2006	2013	2006	2013
Boronów	1	1	3	5
Kamienica Polska	4	2	8	17
Konopiska	3	2	16	26
Poczesna	4	5	20	24
Starcza	0	0	6	5
Razem	12	10	53	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Bardzo ważną rolę w kształtowaniu kapitału ludzkiego i rozwoju kultury odgrywają publiczne instytucje kultury. Należy zauważyć, że na terenie 1 gminy nie funkcjonuje gminny ośrodki kultury – dotyczy to gminy Starcza.

3. GOSPODARKA

W 2013 roku na terenie LGD zarejestrowanych było ogółem 2 883 podmiotów gospodarki narodowej. W stosunku do roku 2006 liczba ta zwiększyła się o 500 podmiotów gospodarczych, zmiana wynosiła ponad 17 %. Największą dynamiką cechowała się gmina Poczesna, gdzie odnotowano zwiększenie się liczby podmiotów o 22 %. Najmniej korzystna tendencja dotyczyła gminy Boronów, gdzie dynamika zmian wynosiła 18 %.

TABELA NR 7. PODMIOTY GOSPODARCZE NA OBSZARZE LGD

Gmina	Podmioty gospodarki narodowej ogółem		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		Spółki handlowe		Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	
	2006	2013	2006	2013	2006	2013	2006	2013
lata								
Boronów	210	248	182	207	3	10	1	1
Kamienica Polska	414	498	345	408	25	42	6	14
Konopiska	743	883	634	748	20	39	6	6
Poczesna	884	1078	662	847	61	80	10	11
Starcza	132	176	113	156	2	4	0	1
Razem	2 383	2 883	1 936	2 366	111	175	23	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poziom życia mieszkańców można porównywać w oparciu o różne kryteria. Jednym z najbardziej wyrazistych jest dochód podatkowy przypadający na 1 mieszkańca.

TABELA NR 8. BUDŻET GMINY - DANE ZA 2013 R.

Nazwa gminy	Dochody ogółem (mln)	Dochody gminy na 1 mieszkańca w zł	Wskaźnik G – podst. dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczenia subwencji wyrównawczej na 2015 r.
Boronów	12,6	3 780	1 633,15
Kamienica Polska	19,6	3 497	1 566,19
Konopiska	34,6	3 222	1 213,45
Poczesna	42,2	3 294	1 493,30
Starcza	9,2	3 277	964,60
ŚREDNIA Z LGD	23,64	3 414	1 374,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz Ministerstwa Finansów

Dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca na obszarze LSR (obliczony jako średnia z gmin tworzących LSR) wynosi 1 374,14 zł.

Gmina Starcza dysponuje najmniejszym dochodem ogółem, a największym gmina Poczesna. Najwyższy dochód na 1 mieszkańca osiąga gmina Boronów, a najniższy Gmina Konopiska. To zestawienie pokazuje, że na dochód gminy na 1 mieszkańca nie ma wpływu dochód ogółem osiągniany przez daną gminę, lecz liczba mieszkańców i posiadana infrastruktura społeczna.

4. RYNEK PRACY

TABELA NR 9. BEZROBOCIE NA OBSZARZE LGD

Gmina	ROK 2013		
	Ludność w wieku produkcyjnym (18-64 lat mężczyźni 18-59 lat kobiety)	Ogółem bezrobotni zarejestrowani	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Boronów	2 208	169	7,7
Kamienica Polska	3 580	425	11,9
Konopiska	6 917	716	10,4
Poczesna	8 339	855	10,3
Starcza	1 794	181	10,1
Razem	22 838	2 346	10,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba bezrobotnych (2 346) do liczby osób w wieku produkcyjnym (22 838) na obszarze LGD (10,3 %) przekracza liczbę bezrobotnych w relacji do liczby osób w wieku produkcyjnym w województwie śląskim (7,1%).

Wpływ na sferę gospodarczą Bractwa Kuźnic ma typowo wiejski charakter tego obszaru oraz usytuowanie w pobliżu takich ośrodków jak Częstochowa, Lubliniec i aglomeracja górnośląska. Problemem jest mentalność mieszkańców i ich niska mobilność co powoduje, że ilość podmiotów gospodarczych na tym obszarze w zasadzie nie uległa zmianie od lat.

5. PROBLEMY SPOŁECZNE

Problemy lokalnej gospodarki i rynku pracy w sposób bezpośredni przekładają się na sytuację w zakresie realizowania polityki społecznej na obszarze gmin LGD.

W skali obszaru gmin LGD liczba osób objętych pomocą społeczną w 2013 roku wynosiła 2 337. Obserwowalny jest spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, który w stosunku do roku 2014 jest niższy o 0,86 %.

TABELA NR 10. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W 2013 R.

Nazwa gminy	Liczba ludności ogółem	2013	2014
Boronów	3 342	222	178
Kamienica Polska	5 646	260	215
Konopiska	10 692	822	709
Poczesna	12 808	887	828
Starcza	2 838	146	104
RAZEM OBSZAR LGD	35 326	2 337 (6,62%)	2 034 (5,76%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Oceny zasobów pomocy społecznej”

Analizując powyższe dane stwierdzamy, że najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej mieszkańcom z terenu gmin obszaru LGD są : ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa.

TABELA NR 11. POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ NA OBSZARZE LGD „BRACCTWO KUŹNIC”

Nazwa gminy	Ubóstwo	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opieki, wych. i prowadzenia gosp. dom.
Boronów	11	22	35	23	29	68
Kamienica Polska	80	9	66	36	16	25
Konopiska	205	70	200	90	120	56
Poczesna	267	70	216	87	141	71
Starcza	91	21	69	18	34	39
RAZEM	654	192	586	254	340	227

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

TABELA NR 12. OCENA SPÓJNOŚCI OBSZARU LGD BRACCTWO KUŹNIC

<p><i>Jakie cechy / interesy łączą mieszkańców różnych gmin LGD? Co ułatwia kontakty między mieszkańcami? Jakie cechy łączą gminy LGD? Jakie są przykłady wspólnych działań mieszkańców / gmin LGD? Jakie różnice mogą wspierać komplementarny rozwój gmin LGD?</i></p>
sąsiedztwo i spójność terytorialna: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzajemna znajomość mieszkańców gmin, ▪ sąsiedztwo gmin LGD, bliskość terytorialna,
otwartość mieszkańców, dobre kontakty między nimi,
historia i uzupełniające się tradycje: <ul style="list-style-type: none"> ▪ podobne etapy historycznego rozwoju, ▪ różnorodność kulturowa mieszkańców, urozmaicone tradycje lokalne, kulturowa przynależność do Śląska Boronowa, różnice będące pochodną różnych zaborów,
współpraca w realizacji wydarzeń: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wspólne święto plonów w Poczesnej, ▪ wspólna realizacja przedsięwzięć wszystkich gmin, wspólne imprezy, rocznice, wydarzenia, festyny, ▪ wspólna impreza Dożynki Regionalne 2014, ▪ wydarzenia integracyjne (wyjazdy integracyjne, studyjne, spotkania integracyjne), ▪ realizacja wspólnych projektów, ▪ warsztaty rękodzieła i inne, ▪ wydarzenia kulturalne na terenie LGD,
gospodarka: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój gospodarczy, ▪ aktywność gospodarcza, ▪ współpraca biznesowa, ▪ tradycje gospodarcze – kopalnictwo, rolnictwo, leśnictwo,
wspólne zainteresowania: pasje sportowe i kulturalne,
rozwiązania w przestrzeni wirtualnej: wzrost dostępu do Internetu, dobre praktyki typu portal e-kultura
funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania: integrujące inicjatyw Biura LGD – wyjazdy studyjne, rajdy rowerowe, imprezy plenerowe,
współpraca na rzecz zwiększenia finansowania rozwoju: pozyskiwanie środków unijnych na wspólne projekty

<p><i>Jakie cechy / interesy dzielą mieszkańców różnych gmin LGD? Co utrudnia kontakty między mieszkańcami? Jakie cechy dzielą gminy LGD? Jakie są przykłady rozbieżności interesów lub konfliktów między mieszkańcami / gminami LGD?</i></p>
<p>niedostatek długofalowej współpracy: niewystarczająca ilość wspólnych przedsięwzięć, słabe powiązania transportowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brak transportu podmiejskiego, deficyt połączeń transportu publicznego między gminami, ▪ znaczne odległości między gminami LGD,
<p>niedostatek informacji o innych gminach, przynależność do różnych powiatów – lubliniecki i częstochowski,</p>
<p>zróżnicowane problemy gmin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zagrożenie powodziowe, ▪ zapewnienie bezpieczeństwa przy DK1,
<p>zróżnicowanie gmin w aspekcie uwarunkowań rozwoju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ różna wielkość i specyfika gmin, ▪ zróżnicowany poziom rozwoju gmin i zróżnicowany budżet, ▪ rozwój gmin oparty na odmiennych zasobach, ▪ zróżnicowany poziom rozwoju infrastruktury, ▪ różny poziom dostępności do specjalistycznej służby zdrowia,

Źródło: opracowanie własne

TABELA NR 13. WYRÓŻNIKI STRATEGICZNE OBSZARU LGD BRACCTWO KUŹNIC

Wyróżniki, na których można budować LSR Bractwa Kuźnic
<p>zabytki kultury sakralnej, między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ perła architektury drewnianej – zabytkowy kościół NMP Królowej Różańca Świętego (Boronów), ▪ zabytkowy kościół katolicki pw. NMP Częstochowskiej (Starcza), ▪ kościół Mariawitów (Starcza), ▪ kaplice, ▪ kapliczka św. Jana Nepomucena z XVII w. (Boronów, Romanów, Rudnik Wielki), ▪ relikwie św. Walentego (Konopiska), ▪ relikwie św. Tomasza (Osiny), ▪ bliskość Sanktuarium Jasnogórskiego – szlak pielgrzymek (gmina Poczesna),
<p>zabytki gospodarcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obiekty dworskie, ▪ zabytki pokopalniane, ▪ muzeum tkactwa (Kamienica Polska), ▪ domy fabryczne (Wrzosowa),
<p>walory przyrodnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obszary Natura 2000, ▪ kompleksy leśne, ▪ duża ilość lasów – Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą, ▪ rzeki Warta i Liswarta, meandry Warty, ▪ przyroda wokół Warty i Liswarty, ▪ pomniki przyrody, ▪ siedlisko bobrów, ▪ ścieżki przyrodnicze, leśna szkoła,
<p>walory krajobrazowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyróżniający krajobraz, np. Góry Łysieckiej – przepiękne widoki, ▪ hałdy – kopalnie rud żelaza, ▪ wzniesienie Jury Krakowsko-Częstochowskiej, ▪ Góra Kamionka – wartość geologiczna (Wrzosowa),

<p>aktywność sportowa i rekreacja, turystyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ silne sekcje sportowe – badminton, warcaby, taekwondo, karate, tenis stołowy, ▪ triathlon – mistrzostwa Polski, ▪ szkoła survivalowa, ▪ nowoczesna baza sportowa, ▪ pole golfowe, ▪ przystanki turystyczne – początek Szlaku Jury Krakowsko-Częstochowskiej, Szlak Lompy,
<p>aktywność społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ludzie o różnych umiejętnościach, doświadczeniach, pasjach, ▪ liderzy w różnych dziedzinach, ▪ działalność różnych stowarzyszeń – kulturalna i inna (różnorodni odbiorcy, zakres działań, statuty),
<p>aktywność kulturalna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zespoły folklorystyczne i taneczne (Wrzosowanie, mażoretki, Kamienica, Barbórki), ▪ zespoły śpiewacze, ▪ orkiestry dęte, ▪ artyści,
<p>gospodarka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ atrakcyjne tereny pod działalność gospodarczą (A1), ▪ kopalnia piasku formierskiego, ▪ produkcja kostki brukowej „Kost-Bet”, ▪ produkcja wędlin „Aleksandria”, ▪ zakład stolarski „Miedziński”, ▪ produkcja lamp „Alfa”, „Argon”, ▪ ZETPOL – obuwie dla dzieci, ▪ Ogroplant – produkcja kory i ziemi ogrodowej, ▪ baza paliw, ▪ Bocar, Bonex – wozy strażackie, ▪ dwie duże firmy robót drogowych – Hucz, Domax, ▪ produkcja elementów kutych – Kuźnia Pałysz, ▪ centrum odzieżowe, ▪ historia górnictwa, hutnictwa, leśnictwa, ▪ sieć hoteli i restauracji
<p>wydarzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ międzynarodowe spotkania folklorystyczne, ▪ międzynarodowa wystawa psów, ▪ przegląd orkiestr dętych, ▪ imprezy o charakterze ponadlokalnym, ▪ kultura niematerialna,
<p>wysoki poziom oświaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bardzo dobre wyniki egzaminów, ▪ dobra baza dydaktyczna,

Źródło: opracowanie własne

6. KLUCZOWE GRUPY DOCELOWE

Na podstawie diagnozy obszaru LGD zidentyfikowano następujące kluczowe grupy docelowe:

- **Grupy defaworyzowane** – jako osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których skierować należy przede wszystkim działania związane z kształtowaniem i promocją postaw przedsiębiorczych, komercjalizacją usług oferty czasu wolnego, a także rozwojem infrastruktury użyteczności publicznej, w tym przede wszystkim: **bezrobotni zwłaszcza młode osoby do 30 roku życia wchodzące na rynek pracy (absolwenci), osoby 50+**

(problem podtrzymywania aktywności zawodowej i społecznej), osoby zależne (małe dzieci, niepełnosprawni) i ich opiekunowie.

- **Przedstawiciele trzeciego sektora** (organizacje pozarządowe, OSP, grupy nieformalne, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły regionalne i ludowe, itp.) – będące wyrazem aktywności obywatelskiej, nośnikiem tradycji i kultury oraz podmiotami aktywnie działającymi na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i zagwarantowania spójności społecznej obszaru.
- **Samorządy gminne** (władze publiczne i instytucje publiczne, działające na rzecz mieszkańców) – jako podmioty odpowiedzialne m.in. za rozwój infrastruktury i oferty czasu wolnego oraz jej beneficjenci, a także jako podmioty odpowiedzialne za politykę kulturalną, społeczną oraz rozwiązywanie potrzeb i problemów mieszkańców.
- **Przedsiębiorcy i podmioty gospodarcze, lokalni wytwórcy** – podmioty, które tworząc i rozwijając swoją działalność mogą przyczynić się do przywrócenia grup defaworyzowanych w obiegu społeczny i gospodarczy na rynku pracy.
- **LGD „Bractwo Kuźnic”** – jako podmiot :
 - inicjujący i integrujący mieszkańców, samorząd i NGO,
 - dbający o rozwój oferty czasu wolnego,
 - podtrzymujący lokalną tradycję i kulturę,
 - kształtujący i animujący postawy przedsiębiorcze,
 - dbający o bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze społecznym i ekonomicznym.

ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT

Procedura opracowania analizy SWOT obejmowała:

- określono – w trakcie warsztatów z udziałem przedstawicieli wszystkich gmin i wszystkich sektorów – uwarunkowania wspierające bądź utrudniające rozwój obszaru LGD Bractwo Kuźnic; pracę wykonano w zespołach roboczych wydzielonych ze względu na główne sfery rozwoju lokalnego; wyniki prac zespołów roboczych poddano ocenie i głosowaniu wszystkich osób na warsztatach;
- dokonano weryfikacji wyników prac nad analizą SWOT zestawiając propozycje warsztatowe z danymi dotyczącymi gmin LGD Bractwo Kuźnic;
- dokonano – w trakcie spotkania warsztatowo-konsultacyjnego z udziałem przedstawicieli wszystkich gmin i wszystkich sektorów – ostatecznej selekcji, waloryzacji oraz uzupełnienia uwarunkowań wskazując czynniki pierwszo- i drugorzędne dla realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju; czynniki pierwszorzędne ograniczono do co najwyżej kilku w każdej sferze rozwoju lokalnego.

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – sfera gospodarcza

SILY	SŁABOŚCI
<i>Przedsiębiorczość, rynek pracy, rolnictwo, produkt lokalny</i>	
Czynniki pierwszorzędne	
S1. dostępność wolnych terenów pod inwestycje S2. różnorodność branż i konkurencyjne firmy lokalne S3. liczne tradycyjne produkty, które mogą stać się podstawą dla wykreowania produktów lokalnych o znaczeniu rynkowym	W1. słabe uzbrojenie wyznaczonych terenów pod inwestycje i ich niedostateczne powiązanie z siecią transportową W2. niepełne wykorzystanie kapitału ludzkiego ze względu na niedostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz brak skutecznego kształtowania potrzeb przedsiębiorczych W3. brak produktów lokalnych o znaczeniu rynkowym
Czynniki drugorzędne	
S4. dostępność potencjału ludzkiego – rosnący poziom wykształcenia, duży odsetek społeczeństwa w wieku produkcyjnym, imigracja do gmin LGD nowych mieszkańców S5. istniejące i tworzone plany zagospodarowania przestrzennego S6. rozwinięta sieć handlowo-usługowa S7. dużo terenów rolniczych S8. rozwinięta działalność ogrodnicza S9. specjalistyczne gospodarstwa rolne (owce, kozy, drób) S10. rozwijająca się agroturystyka S11. łatwość dostępu do aglomeracji miejskiej	W4. niedostateczne udogodnienia dla przedsiębiorców tworzone przez władze lokalne W5. brak infrastruktury dla tworzenia młodego biznesu W6. brak sieci współpracy firm, brak klastrów W7. brak doświadczenia zawodowego W8. emigracja zarobkowa W9. słabe zainteresowanie młodych zakładaniem firm W10. niskie klasy gleb W11. rozdrobnienie gospodarstw W12. zanik rolnictwa W13. tereny powodziowe – brak regulacji i zabezpieczeń

	W14. niewystarczająca ilość miejsc pracy W15. zbyt duża ilość umów „śmieciowych”
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki pierwszorzędne	
O1. włączenie terenów inwestycyjnych do stref ekonomicznych O2. powstające autostrady włączające obszar LGD Bractwo Kuźnic w ponadregionalny system komunikacyjny O3. powrót mody na technologie tradycyjne – moda na rzemiosło, produkty żywnościowe wytworzone według tradycyjnych receptur	T1. zły system prawny, szybkie zmiany przepisów T2. napływ towarów o niskiej jakości i wartości T3. zmniejszenie zapotrzebowania na siłę roboczą na rynku pracy T4. kryzys Unii Europejskiej
Czynniki drugorzędne	
O4. wzrost gospodarczy zwiększający szanse pozyskiwania inwestorów O5. dostępność środków unijnych dla rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności O6. zwiększenie możliwości na powstanie sieci współpracy przedsiębiorstw (wzrost zainteresowania firm współpracą) O7. rozwój technologii, współpraca z jednostkami B+R O8. technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane w biznesie	T5. skomplikowane procedury wdrażania i komercjalizacji nowych technologii T6. zawirowania polityczno-gospodarcze T7. szara strefa T8. napływ taniej siły roboczej zagrażający stabilności lokalnego rynku pracy

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – sfera społeczna

SIŁY	SŁABOŚCI
<i>Kapitał społeczny</i>	
Czynniki pierwszorzędne	
S12. duża ilość i różnorodność pozarządowych grup działania (KGW, stowarzyszenia, OSP) S13. konsultacje społeczne, funkcjonowanie gremiów konsultacyjnych i decyzyjnych: Rady Sołeckie, spotkania wiejskie, Rady Parafialne, Rady Społeczne, Rady Rodziców S14. rozwój informatyzacji ułatwiającej aktywność społeczną S15. rozwój infrastruktury drogowej, ułatwienia w przemieszczaniu się i nawiązywaniu kontaktów przez mieszkańców	W16. konsumpcyjne, roszczeniowe podejście części społeczeństwa; zaburzenia dotychczasowych wzorców zachowań społecznych; przedkładanie interesu indywidualnego nad interes wspólnoty (kult pieniądza, zazdrość, zawiść, moda) W17. rozluźnienie więzi społecznych i rodzinnych, spadek intensywności bezpośrednich kontaktów
Czynniki drugorzędne	
S16. wzrastająca świadomość społeczna, rozumienia znaczenia swoich działań dla warunków życia w gminie S17. odwaga w wyrażaniu swoich poglądów,	W18. utrudniona komunikacja między gminami – nierozwinięty transport publiczny W19. niewystarczająca wiedza o inicjatywach podejmowanych przez inne

<p>S18. umiejętność korzystania z reguł demokracji</p> <p>S19. tolerancja wynikająca z koegzystencji mieszkańców o różnej tradycji historycznej i religijnej</p> <p>S20. ujawnianie się liderów społecznych</p> <p>S21. chęć podejmowania przez mieszkańców wspólnych projektów społeczno-kulturalnych</p> <p>S22. otwarte sesje Rady Gminy, dostęp do informacji publicznych</p> <p>S23. punkty porad prawnych</p> <p>S23. chęć współpracy gmin z młodymi</p>	<p>gminy/miejscowości</p> <p>W20. niewystarczające przygotowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych – utrudnienia dla udziału w życiu publicznym</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki pierwszorzędne	
O9. dostępność wsparcia unijnego na realizację projektów integrujących społeczność lokalne	-
Czynniki drugorzędne	
O10. prezentowanie w mediach aktywności prospołecznych	T9. podział społeczeństwa – ekonomiczny i polityczny
O11. doświadczenia działalności społecznych z innych LGD możliwe do wykorzystania	

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – **dziedzictwo lokalne**

SIŁY	SŁABOŚCI
<i>Dziedzictwo kulturowe i dziedzictwo przyrodnicze</i>	
Czynniki pierwszorzędne	
<p>S24. pielęgnowanie tradycji regionu przez starsze pokolenie i większość społeczeństwa</p> <p>S25. promocja regionu poprzez książki, foldery, mapy, widokówki, questy</p>	<p>W21. małe zainteresowanie młodych mieszkańców kultywowaniem tradycji</p> <p>W22. deficyt oferty skutecznie włączającej młodzież w działania na rzecz zachowania dziedzictwa lokalnego</p>
Czynniki drugorzędne	
<p>S26. dobra wiedza o tradycjach i kulturze obszaru</p> <p>S27. udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych</p> <p>S28. duża aktywność mieszkańców w organizacji dożynek</p> <p>S29. formy ochrony cennych walorów przyrodniczych: ochrona pomników przyrody, parki krajobrazowe i rezerваты przyrody</p> <p>S30. dbanie o estetykę otoczenia</p> <p>S31. leśna klasa o profilu ekologicznym</p> <p>S32. funkcjonowanie lokalnych miejsc ochrony dziedzictwa – muzeów, izb regionalnych</p>	-
SZANSE	ZAGROŻENIA

Czynniki pierwszorzędne	
-	-
Czynniki drugorzędne	
-	T10. wysokie koszty i ograniczenia prawne dotyczące renowacji zabytków T11. wysokie koszty utrzymania zespołów folklorystycznych
<i>Ochrona środowiska i działania związane ze zmianami klimatu</i>	
Czynniki pierwszorzędne	
-	W23. niska wydajność i sprawność oczyszczalni
Czynniki drugorzędne	
S33. dobra sieć kanalizacyjna i sieć kanalizacji deszczowej S34. wdrażanie programu niskiej emisji S35. konkursy i akcje ekologiczne	W24. niska świadomość mieszkańców na temat skutków spalania odpadów W25. niski poziom świadomości i wiedzy na temat możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki pierwszorzędne	
O12. wzrastająca dostępność technologii proekologicznych O13. programy i fundusze do wykorzystania na rozwój odnawialnych źródeł energii	-
Czynniki drugorzędne	
O14. wsparcie dla rozwoju elektrowni wiatrowych i fotowoltaiki O15. wzrost zainteresowania koncernów energetycznych wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii, w tym wynikający z regulacji unijnych	T12. wysokie koszty wdrażania rozwiązań proekologicznych T13. luki w prawie regulującym technologie proekologiczne T14. zagrożenia dla środowiska przyrodniczego generowane przez nasilający się ruch drogowy T15. wysokie koszty i ograniczenia prawne dotyczące renowacji zabytków T16. wysokie koszty utrzymania zespołów folklorystycznych

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – zagospodarowanie czasu wolnego

SIŁY	SŁABOŚCI
<i>Infrastruktura: turystyczna, kulturalna, rekreacyjna</i>	
Czynniki pierwszorzędne	
S36. atrakcyjność krajobrazowa obszaru umożliwiająca wytyczanie szlaków, ścieżek i tras turystycznych o różnym charakterze	W26. niedostateczne pokrycie obszaru siecią ścieżek rowerowych oraz niewystarczająca ilość chodników
Czynniki drugorzędne	
S37. rozwijająca stopniowo się infrastruktura rekreacyjna, sportowa, kulturalna	W27. niewystarczające dostosowanie bazy noclegowej do zróżnicowanych

S38. pojawiające się zainteresowanie rozwojem bazy noclegowej	możliwości finansowych turystów
S39. wytyczone szlaki rowerowe	W28. brak wizji rozwoju turystyki dla obszaru LGD Bractwo Kuźnic
S40. działalność PTTK, wydawnictwa mapowe i przewodniki	W29. deficyt środków publicznych i prywatnych na rozwój turystyki
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki pierwszorzędne	
O16. szlaki, trasy i ścieżki turystyczne (piesze, rowerowe, konne) rozwijające się w otoczeniu, z którymi możliwa jest integracja szlaków lokalnych	T17. konkurencja ze strony innych obszarów oferujących usługi czasu wolnego, w tym obszarów w województwie śląskim o utrwalonej marce turystycznej
Czynniki drugorzędne	
O17. rosnące zainteresowanie mieszkańców obszarów zurbanizowanych korzystaniem z oferty usług czasu wolnego w przestrzeniach przyrodniczych	-
O18. działania województwa śląskiego zmierzające do wypracowania marki turystycznej regionu	

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – **sytuacja społeczna**

SIŁY	SŁABOŚCI
Sytuacja społeczna, infrastruktura i usługi społeczne	
Czynniki pierwszorzędne	
S41. dodatnie saldo migracji spowodowane atrakcyjnością terenów mieszkaniowych	W30. niedostatek specjalistów w służbie zdrowia
S42. rozbudowana sieć placówek oświatowo-kulturalnych	
Czynniki drugorzędne	
S43. niska średnia wieku mieszkańców	W31. model rodziny (2+1) niesprzyjający rozwojowi demograficznemu gminy W32. niewystarczająca ilość udogodnień dla rodzin wielodzietnych W33. poszerzanie grup społecznych o niskim statusie W34. „sieroty migracyjne” W35. niewystarczające środki na funkcjonowanie placówek oświatowo-kulturalnych W36. niewystarczający poziom rozwoju infrastruktury dla osób niepełnosprawnych W37. niewystarczająca liczba miejsc opieki nad osobami zależnymi W38. niewystarczające środki na finansowanie zajęcia z osobami zależnymi oraz na reintegrację społeczno-zawodową W39. niewystarczająca liczba miejsc reintegracji społeczno-zawodowej

SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki pierwszorzędne	
-	T18. niezadawalający sposób funkcjonowania krajowego systemu opieki zdrowotnej
Czynniki drugorzędne	
O19. rosnące zainteresowanie osób o ustabilizowanej sytuacji rodzinnej i ekonomicznej osiedlaniem się na terenach wiejskich O20. rozwój przedsiębiorczości społecznej w sferze usług społecznych	T19. tendencje przyczyniające się do starzenia się społeczeństwa T20. rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym i związana z tym konieczność zapewnienia specjalistycznych usług społecznych w większej skali T21. utrata w skali kraju i regionu kapitału ludzkiego na skutek zmian modelu rodziny i procesów migracyjnych

W oparciu o wykonane analizy, a także konsultacje ze społecznością lokalną pracowano listę problemów, które w dalszych etapach prac nad LSR posłużyły do sformułowania celów ogólnych i celów szczegółowych strategii.

Ekonomiczne ograniczenia i bariery funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej

- P1 – brak ukształtowanego profilu gospodarczego obszaru
- P2 – deficyt podmiotów gospodarczych o wysokim potencjale innowacyjności
- P3 – niski poziom integracji lokalnych podmiotów gospodarczych
- P4 – ograniczona atrakcyjność lokalnego rynku pracy
- P5 – niski poziom rozwoju publicznych i komercyjnych usług wspierających rozwój biznesu
- P6 – słabe wykorzystanie przyrodniczego potencjału obszaru dla celów ekonomicznych

Społeczno-kulturowe ograniczenia i bariery funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej

- P7 – brak powszechnego włączenia mieszkańców w aktywności społeczne i kulturalne
- P8 – lokalnie występujące deficyty w dostępie do miejsc umożliwiających rozwój społeczno-kulturalny wspólnoty
- P9 – niepełne dostosowanie skali i zakresu usług społecznych do zmieniających się – na skutek procesów społecznych, demograficznych i ekonomicznych – potrzeb mieszkańców
- P10 – peryferyzacja obszaru przejawiająca się w jakości życia niższej niż w ośrodkach miejskich regionu

Przestrzenno-środowiskowe ograniczenia i bariery funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej

- P11 – zagrożenie antropopresji na środowisko przyrodnicze
- P12 – niepożądane zachowania części mieszkańców, wynikające z ograniczeń ekonomicznych i świadomości, negatywnie wpływające na środowisko przyrodnicze,
- P13 – słabe przygotowanie infrastruktury ograniczające rozwój funkcji turystycznych
- P14 – słabo ukształtowane centra miejscowości, brak miejsc skupiających i udostępniających usługi i dobra codziennego użytku

ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju odnoszą się do zagadnień i problemów specyficznych dla obszaru LGD „Bractwo Kuźnic”, są one zgodne z celami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 tj. : poprawą konkurencyjności rolnictwa, zrównoważonym zarządzaniem zasobami naturalnymi i działaniami w dziedzinie klimatu oraz zrównoważonym rozwojem terytorialnym obszarów wiejskich. Cele Lokalnej Strategii Rozwoju są także zgodne z celami przekrojowymi, które realizuje Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, a więc innowacyjnością, ochroną środowiska oraz łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej, poprzez tworzenie i rozwój elementów infrastruktury OZE oraz organizację wydarzeń, w tym szkoleń z zakresu zachowań proekologicznych i OZE. Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju pozwoli także na realizację celu szczegółowego 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „Wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”.

Cele określone w Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Bractwo Kuźnic” będą w całości finansowane ze środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020.

Cele i wskaźniki

1.	CEL OGÓLNY	WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA BUDOWANA NA INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW, SWOBODNYM DOSTĘPIE DO USŁUG SPOŁECZNYCH I POCZUCIU BEZPIECZEŃSTWA				
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców				
1.2		Pogłębienie relacji łączących mieszkańców				
1.3		Wzrost kompetencji mieszkańców umożliwiających radzenie sobie w zmieniającym się świecie				
1.4		Wzrost kompetencji podmiotów lokalnych w zakresie zapewniania bezpieczeństwa na obszarze LGD				
		<i>Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 31.12.2013 r.</i>	<i>Plan 2022 rok</i>	<i>Źródło danych /sposób pomiaru</i>
Wo1.	Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	osoba	0	200	Dane własne LGD	
Wo2.	Liczba organizacji pozarządowych na obszarze LGD	sztuka	87	Wzrost o 3 tj. 90	GUS	
		<i>Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2015 rok</i>	<i>Plan 2022 rok</i>	<i>Źródło danych /sposób pomiaru</i>
Wr1.1	Liczba wydarzeń realizowanych w nowych lub zmodernizowanych przestrzeniach lub obiektach	szt.	0	40	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD	
Wr1.2	Liczba osób uczestniczących w warsztatach, sesjach, szkoleniach, kursach i spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych	szt.	0	245	Dane własne LGD	
Wr1.3	Liczba uczestników zajęć kulturalnych, rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych	osoba	0	100	Dane własne LGD	
Wr1.4	Liczba uczestników wydarzeń (<i>imprezy, venty, spotkania</i>) dla różnych grup wiekowych	osoba	0	500	Dane własne LGD	
Wr1.5	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	osoba	0	50	Dane własne LGD	

Wr1.6	Liczba osób 50+ (grupa defaworyzowana), u których podniesiono kompetencje cyfrowe			osoba	0	50		Dane własne LGD
Wr1.7	Liczba osób przeszkolonych w zakresie poziomu bezpieczeństwa na obszarze LGD, w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych wsparciem			osoba	0	50		Dane własne LGD
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji <i>(konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)</i>	Wskaźnik produktu				
				Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych /sposób pomiaru
		Początkowa 2015 rok	Końcowa 2022 rok					
1.1.1	Przyjazne przestrzenie i obiekty publiczne <i>poprawa wyposażenia infrastrukturalnego przestrzeni i obiektów publicznych, w tym rozwój infrastruktury służącej podnoszeniu kondycji fizycznej, wzrost dostępności do obiektów użyteczności publicznej, działania poprawiające bezpieczeństwo użytkowników obiektów i przestrzeni publicznych</i>	Grupy defaworyzowane mieszkańcy, turyści	Konkurs	Liczba operacji polegających na tworzeniu nowych urządzeń rekreacyjnych	szt.	0	5	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
				Liczba operacji polegających na utworzeniu lub modernizacji obiektów użyteczności publicznej	szt.	0	7	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
1.2.1	Bractwo Aktywnych: zintegrowani w działaniu <i>- realizacja wydarzeń, akcji, inicjatyw służących kreowaniu i promowaniu liderów oraz grup inicjatywnych, w tym wydarzenia organizowane z udziałem mieszkańców oraz działania edukacyjne,</i> <i>- realizacja wydarzeń, akcji, inicjatyw służących integracji mieszkańców z różnych grup wiekowych, włączeniu społecznemu grup defaworyzowanych, wzmocnieniu relacji między gminami,</i> <i>- organizacja wydarzeń ożywiających przestrzenie publiczne i obiekty użyteczności publicznej, w tym wydarzeń społeczno-kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjno-</i>	Grupy defaworyzowane mieszkańcy	Projekt grantowy	Liczba form zajęć kulturalnych, rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych	szt.	0	5	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
			Projekt grantowy	Liczba wydarzeń (<i>imprezy, eventy, spotkania</i>) dla różnych grup wiekowych	szt.	0	5	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD

	<i>sportowych, cyklicznych przedsięwzięć tematycznych,</i>							
1.3.1	Wiedza i kompetencje dla przyszłości lokalnych społeczności <i>projekty wzmacniające samodzielność społeczną i ekonomiczną mieszkańców, w tym wyjazdy studyjne (dobre praktyki), warsztaty, konferencje, sesje coachingowe, szkolenia i kursy, doskonalenie kompetencji społecznych, zawodowych, interpersonalnych i cyfrowych,</i>	Grupy defaworyzowane mieszkańcy Pracownicy biura Organy LGD	Aktywizacja/ Animacja	Liczba warsztatów, sesji, szkoleń, kursów	szt.	0	6	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
			Aktywizacja	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników biura i Członków Organów Decyzyjnych	osobodzień	0	47	Potwierdzenie uczestnictwa w szkoleniu/Dyplom Programy i materiały szkoleniowe
			Koszty bieżące LGD	Liczba podmiotów, którym udzielono doradztwa	podmiot	0	250	Rejestr świadczonego doradztwa
			Operacja własna	Liczba operacji ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji	szt.	0	1	Dane własne LGD

1.4.1	Gotowi na niespodziewane <i>podniesienie kwalifikacji mieszkańców i personelu podmiotów wpływających na poziom bezpieczeństwa na obszarze LGD,</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy	Aktywizacja/ Animacja	Liczba szkoleń	szt.	0	2	Dane własne LGD
2.	CEL OGÓLNY	ZACHOWANIE, WZBOGACANIE I WYKORZYSTYWANIE NA CELE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, HISTORYCZNEGO I PRZYRODNICZEGO GMIN OBSZARU LGD BRACTWO KUŹNIC						
2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD						
2.2		Stworzenie w oparciu o zasoby przyrodnicze i tradycje obszaru oferty spędzania czasu wolnego, w tym o znaczeniu edukacyjnym, kulturalnym, turystycznym						
		<i>Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 31.12.2013 r.</i>	<i>Plan 2022 rok</i>	<i>Źródło danych /sposób pomiaru</i>		
Wo1.	Ogółem liczba imprez na obszarze LSR		szt.	109	Wzrost o 10 % (tj. 120)	GUS		
Wo2.	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach rekreacyjnych, kulturalnych na obszarze LSR organizowanych przez domy kultury		osoba	24 375	Wzrost o 10 % (tj. 26 813)	GUS		
		<i>Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2015 rok</i>	<i>Plan 2022 rok</i>	<i>Źródło danych /sposób pomiaru</i>		

Wr1.1	Liczba osób uczestniczących w działaniach podnoszących wiedzę z zakresu OZE	osoba	0	100	Dane własne LGD			
Wr1.2	Liczba osób, które skorzystają z publikacji lub aplikacji multimedialnych opisujących lokalne walory przyrodnicze lub kulturalne	szt.	0	500	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD			
Wr1.3	Liczba członków grup, które skorzystały ze wsparcia	osoba	0	100	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD			
Wr1.4	Liczba osób objętych działaniami w projektach współpracy	osoba	0	1 000	Dane własne LGD			
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji <i>(konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)</i>	Wskaźnik produktu					
			Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych /sposób pomiaru	
					Początkowa 2015 rok	Końcowa 2022 rok		
2.1.1	Pokażmy nasze bogactwo <i>- działania promujące, popularyzujące i chroniące dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturalne LGD, w tym np. opracowania i publikacje na temat dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD Bractwo Kuźnie, oznakowanie pomników przyrody i miejsc historycznych, wytyczenie szlaków/tras/ścieżek łączących walory obszaru, - organizowanie wydarzeń eksponujących walory przyrodnicze, historyczne i kulturalne LGD,</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy,	Projekt współpracy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym 1 projekt współpracy międzynarodowej	projekt	0	2	Dane własne LGD w tym umowy partnerskie
2.1.2	Dziedzictwo źródłem innowacji – nowe inicjatywy lokalne <i>- Wsparcie dla funkcjonowania NGO, zespołów i grup kultywujących tradycje</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy,	Projekt grantowy	Liczba NGO, zespołów i grup, które otrzymały wsparcie	szt.	0	5	Sprawozdanie beneficjentów/grantobiorców, dane LGD

2.1.3	Z nową energią dla zdrowia i przyrody <i>działania podnoszące wiedzę i świadomość mieszkańców z zakresu OZE</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy,	Operacja własna	Liczba operacji ukierunkowanych na OZE	szt.	0	1	Dane własne LGD
2.2.1	Puzzle Bractwa Kuźnic – integracja produktów i usług w spójną ofertę spędzenia czasu wolnego <i>działania integrujące podmioty, produkty i usługi związane z ofertą czasu wolnego, w tym realizacja projektów partnerskich oraz tworzenie i publikacja materiałów dotyczących oferty spędzania czasu wolnego na obszarze LGD, zakup gadżetów promujących Bractwo Kuźnic</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy,	Aktywizacja	Liczba publikacji dotyczących oferty spędzania czasu wolnego	szt.	0	1	Dane własne LGD
				Liczba operacji promujących Bractwo Kuźnic	szt.	0	1	Dane własne LGD
3.	CEL OGÓLNY	WZROST LICZBY I SIŁY FIRM LOKALNYCH ORAZ PODWYŻSZENIE JAKOŚCI RYNKU PRACY DLA MIESZKAŃCÓW LGD BRACTWO KUŹNIC						
3.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wzrost poziomu dostępności do udogodnień ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych						
3.2		Wzrost poziomu współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwoju gospodarki i rynku pracy						
		<i>Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 31.12.2013 rok</i>	<i>Plan 2022rok</i>	<i>Źródło danych /sposób pomiaru</i>		
Wo1.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności		szt.	782	800	Dane statystyczne GUS		
Wo2.	Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym		szt.	10,30	9,5	Dane statystyczne GUS		
Wo3.	Dochody własne jst na mieszkańca		zł	3 414	3 430	Dane statystyczne GUS		

		<i>Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 31.12.2013 rok</i>	<i>Plan 2022 rok</i>	<i>Źródło danych /sposób pomiaru</i>		
Wr3.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (w firmach, którym udzielono wsparcia)		szt.	0	35	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD		
Wr3.2	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych		sz.	0	60	Dane własne LGD		
Wr3.3	Liczba osób przeszkolonych w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych wsparciem		osoba	0	10	Dane własne LGD		
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźnik produktu				
				Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych /sposób pomiaru
						Początkowa 2015 rok	Końcowa 2022 rok	
3.1.1	„Inkubatory” i „akceleratorzy” przedsiębiorczości <i>wspieranie istniejących i powstających firm tworzących nowe miejsca pracy, w tym wsparcie w zakresie finansów, marketingu, kwalifikacji i umiejętności, infrastruktury itp.</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy, Przedsiębiorcy	Konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	szt.	0	7	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
			Konkurs	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	szt.	0	21	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
3.2.1	Bractwo w biznesie <i>- działania integrujące lokalne środowiska gospodarcze oraz działania międzysektorowe na rzecz rozwoju gospodarczego LGD,</i> <i>- działania integrujące środowiska gospodarcze oraz działania międzysektorowe na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy,</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy, Przedsiębiorcy	Aktywizacja/ Animacja	Liczba szkoleń, liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych	szt.	0	3	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD

Tabelaryczna matryca logicznego powiązania diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
<p>P7 – brak powszechnego włączenia mieszkańców w aktywności społeczne i kulturalne</p> <p>P8 – lokalnie występujące deficyty w dostępie do miejsc umożliwiających rozwój społeczno-kulturalny wspólnoty</p> <p>P9 – niepełne dostosowanie skali i zakresu usług społecznych do zmieniających się – na skutek procesów społecznych, demograficznych i ekonomicznych – potrzeb mieszkańców</p> <p>P10 – peryferyzacja obszaru przejawiająca się w jakości życia niższej niż w ośrodkach miejskich regionu</p> <p>P14 – słabo ukształtowane centra miejscowości, brak miejsc skupiających i udostępniających usługi i dobra codziennego użytku</p>	<p>Wysoka jakość życia budowana na integracji mieszkańców, swobodnym dostępie do usług społecznych i poczuciu bezpieczeństwa</p>	<p>Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców</p>	<p>Przyjazne przestrzenie i obiekty publiczne</p>	<p>Liczba operacji polegających na tworzeniu nowych urządzeń rekreacyjnych</p> <p>Liczba operacji polegających na utworzeniu lub modernizacji obiektów użyteczności publicznej</p>	<p>Liczba wydarzeń realizowanych w nowych lub zmodernizowanych przestrzeniach lub obiektach</p>	<p>Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym</p>	<p>poziom atrakcyjności miejsc i przestrzeni w ośrodkach miejskich przyciągających mieszkańców, w tym centra handlowo-usługowe i kulturalno-rozrywkowe</p>

		<i>Pogłębienie relacji łączących mieszkańców</i>	<i>Bractwo Aktywnych: zintegrowani w działaniu</i>	<p>Liczba form zajęć kulturalnych, rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych</p> <p>Liczba wydarzeń (imprezy, eventy, spotkania) dla różnych grup wiekowych</p>	<p>Liczba osób uczestniczących w warsztatach, sesjach, szkoleniach, kursach i spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym</p> <p>Liczba organizacji pozarządowych na obszarze LGD</p>	<p>zjawiska migracyjne wpływające na spójność społeczności wiejskich</p>
		<i>Wzrost kompetencji mieszkańców umożliwiających radzenie sobie w zmieniającym się świecie</i>	<i>Wiedza i kompetencje dla przyszłości lokalnych społeczności</i>	<p>Liczba warsztatów, sesji, szkoleń, kursów</p> <p>Liczba szkoleń/warsztatów dla pracowników biura i Członków Organów Decyzyjnych</p> <p>Liczba podmiotów, którym udzielono doradztwa</p> <p>Liczba operacji ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji</p>	<p>Liczba osób 50+, u których podniesiono kompetencje cyfrowe</p>	<p>Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym</p>	<p>tempo zmian w otoczeniu i zdolności do kształtowania oferty podnoszenia kompetencji w nawiązaniu do tempa realnych procesów</p>

		<i>Wzrost kompetencji podmiotów lokalnych w zakresie zapewniania bezpieczeństwa na obszarze LGD</i>	<i>Gotowi na niespodziewane</i>	Liczba szkoleń	Liczba osób przeszkolonych w zakresie poziomu bezpieczeństwa na obszarze LGD, w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych wsparciem	Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	zjawiska przyrodnicze i trendy społeczne wpływające na poziom bezpieczeństwa
<p>P6 – słabe wykorzystanie przyrodniczego potencjału obszaru dla celów ekonomicznych</p> <p>P7 – brak powszechnego włączenia mieszkańców w aktywności społeczne i kulturalne</p> <p>P11 – zagrożenie antropopresji na środowisko przyrodnicze</p> <p>P12 – niepożądane zachowania części mieszkańców, wynikające z ograniczeń ekonomicznych i świadomości, negatywnie wpływające na środowisko przyrodnicze,</p> <p>P13 – słabe przygotowanie infrastruktury ograniczające rozwój funkcji turystycznych</p>	<i>Zachowanie, wzbogacanie i wykorzystywanie na cele społeczne i ekonomiczne dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego gmin obszaru LGD Bractwo Kuźnic</i>	<i>Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD</i>	<i>Pokażmy nasze bogactwo</i>	Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym 1 projekt współpracy międzynarodowej	<p>Liczba osób, które skorzystają z publikacji lub aplikacji multimedialnych opisujących lokalne walory przyrodnicze lub kulturalne</p> <p>Liczba członków grup, które skorzystały ze wsparcia</p> <p>Liczba osób objętych działaniami w projektach współpracy</p>	<p>Ogółem liczba imprez na obszarze LSR</p> <p>Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach rekreacyjnych, kulturalnych na obszarze LSR organizowanych przez domy kultury</p>	<p>ekonomiczne i prawne możliwości łączenia rozwoju gospodarczego z realizacją zasad rozwoju zrównoważonego, zainteresowanie w otoczeniu dziedzictwem obszarów wiejskich</p>

			<p><i>Dziedzictwo źródłem innowacji – nowe inicjatywy lokalne</i></p>	<p>Liczba NGO, zespołów i grup, które otrzymały wsparcie</p>	<p>Liczba osób, które skorzystają z publikacji lub aplikacji multimedialnych opisujących lokalne walory przyrodnicze lub kulturalne</p> <p>Liczba członków grup, które skorzystały ze wsparcia</p> <p>Liczba osób objętych działaniami w projektach współpracy</p>	<p>Ogółem liczba imprez na obszarze LSR</p> <p>Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach rekreacyjnych, kulturalnych na obszarze LSR organizowanych przez domy kultury</p>	<p>ekonomiczne i prawne możliwości łączenia rozwoju gospodarczego z realizacją zasad rozwoju zrównoważonego, zainteresowanie w otoczeniu dziedzictwem obszarów wiejskich</p>
			<p><i>Z nową energią dla zdrowia i przyrody</i></p>	<p>Liczba operacji ukierunkowanych na OZE</p>	<p>Liczba osób uczestniczących w działaniach podnoszących wiedzę z zakresu OZE</p>	<p>Ogółem liczba imprez na obszarze LSR</p>	<p>ekonomiczne i prawne możliwości wykorzystywania OZE,</p>

		<i>Stworzenie w oparciu o zasoby przyrodnicze i tradycje obszaru oferty spędzania czasu wolnego, w tym o znaczeniu edukacyjnym, kulturalnym, turystycznym</i>	<i>Pucze Bractwa Kuźnic – integracja produktów i usług w spójną ofertę spędzenia czasu wolnego</i>	Liczba publikacji dotyczących oferty spędzania czasu wolnego Liczba operacji promujących Bractwo Kuźnic	Liczba osób, które skorzystają z publikacji lub aplikacji multimedialnych opisujących lokalne walory przyrodnicze lub kulturalne	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach rekreacyjnych, kulturalnych na obszarze LSR organizowanych przez domy kultury	ekonomiczne i prawne możliwości łączenia rozwoju gospodarczego z realizacją zasad rozwoju zrównoważonego, zainteresowanie w otoczeniu turystyką wiejską
P1 – brak ukształtowanego profilu gospodarczego obszaru P2 – deficyt podmiotów gospodarczych o wysokim potencjale innowacyjności P3 – niski poziom integracji lokalnych podmiotów gospodarczych P4 – ograniczona atrakcyjność lokalnego rynku pracy P5 – niski poziom rozwoju publicznych i komercyjnych usług wspierających rozwój biznesu P6 – słabe wykorzystanie przyrodniczego potencjału obszaru dla celów ekonomicznych	Wzrost liczby i siły firm lokalnych oraz podwyższenie jakości rynku pracy dla mieszkańców LGD Bractwo Kuźnic	<i>Wzrost poziomu dostępności do dogodnie ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych</i>	<i>„Inkubatory” i „akceleratory” przedsiębiorczości</i>	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Liczba utworzonych miejsc pracy (w firmach, którym udzielono wsparcia) Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych Liczba osób przeszkolonych w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych wsparciem	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym Dochody własne jst na mieszkańca	tempo rozwoju gospodarczego w skali kraju i w ujęciu globalnym, procesy restrukturyzacji w regionie
		<i>Wzrost poziomu współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwoju gospodarki i rynku pracy</i>	Bractwo w biznesie	Liczba szkoleń, liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych			

ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

Realizacja celów zawartych w LSR na lata 2014-2020 przewiduje działania dotyczące następujących typów operacji:

- operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny, a następnie przedkładanych do weryfikacji do SW,
- projekty grantowe,
- operacje własne LGD (których beneficjentem i realizatorem operacji jest LGD),
- projekty współpracy (w tym projekt międzynarodowy oraz projekt krajowy).

Uregulowania sposobu wyboru i oceny operacji, a także stosowanych podczas tego procesu kryteriów, zaprojektowane zostały odrębnie dla każdego typu operacji przewidzianych w dokumencie Strategii. W trakcie opracowywania rozwiązań formalnych dbano przede wszystkim o zgodność zapisów z przepisami obowiązującymi dla RLKS, a także dopasowanie ich do specyfiki obszaru objętego LSR (co w szczególności ujęte zostało w sposobie sformułowania kryteriów). Przyjęte rozwiązania formalno-instytucjonalne zostały skonstruowane w taki sposób, aby umożliwiły sprawny i transparentny wybór operacji w oparciu o ustalenia poczynione podczas definiowania problemów, przedsięwzięć, celów i wskaźników. Procedury wyboru operacji na każdym etapie opracowywania zostały skonsultowane z Grupą Roboczą powołaną do opracowania LSR.

Procedura oceny i wyboru operacji w ramach LSR opiera się na dwóch dokumentach:

1. Regulamin Rady – opisujący zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego (sposób informowania członków organu o posiedzeniach i zasady dostarczania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach Rady), zasady powoływania i odwoływania członków organu decyzyjnego, zasady dotyczące zachowania bezstronności i unikania konfliktu interesu wraz z obowiązkiem publikowania protokołów z posiedzeń organu decyzyjnego zawierający informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy, regulacje zapewniające zachowanie parytetu w poszczególnych głosowaniach organu decyzyjnego, gwarantującego, że co najmniej 50% głosów podczas dokonywania wyboru wniosków dofinansowania, pochodzi od członków, którzy nie są przedstawicielami sektora publicznego, zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru, zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego, zasady wynagradzania członków Rady oraz opis sposobu udostępniania procedur do wiadomości publicznej. Regulamin Rady przyjęty jest w drodze uchwały Walnego Zebrania Członków, po uprzednim opracowaniu zapisów przez biuro LGD w oparciu o doświadczenia we wdrażaniu LSR na lata 2007-2013.

2. Procedury wyboru i oceny operacji - zawierające regulacje zapewniające stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru, zasady ustalania kwoty wsparcia dla danej operacji, opis sposobu informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu, w tym warunki i sposób wniesienia protestu, termin na jego wniesienie zgodnie z art. 22 ustawy o RLKS, zasady rozpatrywania protestu a także wzory dokumentów.

Propozycję procedur przedstawiło biuro LGD w oparciu o doświadczenia we wdrażaniu LSR na lata 2007-2013.

Zasady i Regulaminy określające parytety w poszczególnych głosowaniach, przejrzysty podział zadań i zakres odpowiedzialności Organów LGD i Biura, zapewnienie w naborze tych samych kryteriów wyboru, organizację naborów, sposoby zgodności operacji z LSR i wyboru operacji do dofinansowania, ustalenie kwot wsparcia, zasady ustalania kworum i systemu głosowania, sposób postępowania w celu zapobiegania podwójnemu finansowaniu operacji, tryb odwołania od rozstrzygnięć Rady znajdują się w odpowiednich załącznikach do Strategii.

PROCEDURY OCENY I WYBORU OPERACJI

Najważniejsze założenia poszczególnych rozwiązań przedstawione zostały z zachowaniem podziału na typ przewidzianej operacji, dlatego też LGD „Bractwo Kuźnic” opracowało przejrzyste i niedyskryminujące procedury ich realizacji, szczegółowo opisujące proces wyboru, sposób rozliczania, monitoring i kontrolę. Główne elementy procedury zestawione zostały poniżej:

Procedury oceny i wyboru operacji w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020			
Elementy zawarte w dokumencie	Operacje realizowane przez beneficjentów innych niż LGD	Projekty grantowe	Operacje własne LGD
<i>1. wskazano i opisano sposób udostępnienia procedur do wiadomości publicznej</i>	✓	✓	✓
<i>2. szczegółowo określono zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji</i>	✓	✓	✓
<i>3. określono sposób organizacji naborów wniosków</i>	✓	✓	✓
<i>4. przewidziano podawanie do publicznej wiadomości protokołów z posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem, których wniosków wyłączenie dotyczy</i>	✓	✓	✓
<i>5. określono szczegółowy sposób informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu</i>	✓	✓	✓

Dla projektów grantowych zostanie opracowany elektroniczny generator wniosków, w którym Grantobiorcy będą wypełniać wniosek o udzielenie wsparcia i sprawozdanie z realizacji grantu. Na udostępnionej platformie będzie generowana umowa o powierzenie grantu oraz inne niezbędne dokumenty, aby złożyć i rozliczyć wniosek.

Wszystkie przygotowane przez LGD procedury mają na celu zagwarantowanie jak największej poprawności oraz jawności stosowanych rozwiązań:

- zapewniają prawidłowy przebieg procesu oceny i wyboru operacji, poprawności dokumentacji oraz zgodności formalnej
- przewidują zasady i tryb postępowania w przypadku zastosowania procedury odwoławczej (termin, warunki i sposób wniesienia protestu), podawanie do publicznej informacji protokołów z każdego etapu procesu wyboru operacji (zawierają tym samym także informacje

o wyłączeniach członków organu decyzyjnego z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy).

- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów,
- określają tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu,
- w celu realizacji zapisów art. 32 ust. 3 pkt. b) Rozporządzenia 1303/2014 w regulaminie funkcjonowania Rady LGD uregulowano kwestię prowadzenia rejestru interesów w którym będą zawarte informacje na temat więzów wspólnych interesów lub korzyści, łączących członków Rady, które mogą mieć wpływ na podejmowanie decyzji przez Radę
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów
- Procedury zawierają także wzory wszystkich dokumentów, o których mowa w treści ich zapisów.

Opracowane procedury są przejrzyste, niedyskryminujące, a także pozwalają uniknąć ryzyka konfliktu interesów. Ponadto przewidujące regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego, a także szczegółowo regulują sytuacje wyjątkowe –określono sposób postępowania w przypadku takiej samej liczby punktów, a także zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru. **Wszystkie procedury zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu.**

KRYTERIA WYBORU WNISKÓW

Kryteria zostały przygotowane w podziale na następujące rodzaje operacji:

1. operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD, a w ich ramach:

- operacje z zakresu podejmowania oraz rozwoju przedsiębiorczości;
- operacje z zakresu infrastruktury;
- operacje własne LGD;

2. projekty grantowe

Dla operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD i dla grantobiorców opracowano, odrębnie dla każdej grupy:

- lokalne kryteria wyboru.

Składane w trakcie naboru wnioski będą badane według tych kryteriów za pomocą **Kart oceny wniosków**, stanowiących załączniki do **Procedur oceny i wyboru operacji**.

Opracowane kryteria mają charakter oceny wagowo-punktowej i zawierają szczegółowy opis wyjaśniający sposób oceny wskazujący wymagania konieczne do spełnienia danego kryterium. Ich zadaniem jest w pierwszej kolejności zweryfikowanie, czy wniosek został ważnie złożony i czy zakres tematyczny operacji zgodny jest z zakresem interwencji przewidzianych w LSR oraz przepisów obowiązujących dla RLKS. Ta grupa kryteriów dotyczy poprawności formalnej wniosków i obejmuje zagadnienia związane z: terminowością, kompletnością i adekwatnością zgłaszanych operacji.

Wnioski, które przeszły ocenę formalną oceniane będą przede wszystkim pod kątem spójności proponowanego projektu z zapisami zawartymi w Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym przede wszystkim z diagnozą obszaru zawartą w Strategii, a także przewidzianymi w dokumencie wskaźnikami produktów i rezultatów. Premiowane będą ponadto projekty wykorzystujące lokalne potencjały do wyeliminowania zidentyfikowanych problemów. Zakłada się ponadto przyznawanie punktów projektom, które zakładają wykorzystanie większego wkładu własnego beneficjenta, a także zaproponują innowacyjne podejście do rozwiązania zidentyfikowanych problemów.

Kryteria wyboru operacji uwzględniają wymogi określone w PROW na lata 2014-2020.

Procedura zmian lokalnych kryteriów wyboru przewiduje, że uprawnionymi do wnoszenia zmian są: członkowie Rady, Zarząd oraz co najmniej 5 członków stowarzyszenia (jednocześnie) - zgłaszając to pisemnie wraz ze szczegółowym uzasadnieniem Przewodniczącemu Rady.

Na tej podstawie Rada składa stosowny wniosek na Walnym Zebraniu. Zmiana kryteriów następuje po przeprowadzeniu konsultacji społecznych i uzyskaniu zgody instytucji wdrażającej na ich zmianę.

W przypadku zmiany kryteriów wyboru będą one obowiązywać dla konkursów ogłoszonych po dniu zatwierdzenia zmian przez Walne Zebranie Członków

WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Wysokość wsparcia na realizację operacji w ramach LSR szczegółowo określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. LGD przyjmuje określoną intensywność pomocy zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem w zależności od kategorii beneficjenta :

- **Osoby fizyczne rozpoczynające działalność gospodarczą – 50 000,00 zł**
(kwota ustalona przez LGD)
- **Podmioty gospodarcze poszerzające swoją działalność – 300 000,00 zł**
(kwota ustalona przez MRiRW),
- **Jednostki samorządu terytorialnego** – wysokość dofinansowania operacji 63,63 %.
W przypadku beneficjentów sektora publicznego (JST, instytucje kultury) możliwe jest skorzystanie z dofinansowania działań z zakresu infrastruktury.
- **Grantobiorcy** – maksymalnie 100 000,00 zł. W przypadku podmiotu, który będzie ubiegał się o wsparcie na rzecz sformalizowanej grupy nieposiadającej osobowości prawnej, limit pomocy jest liczony odrębnie na każdą sformalizowaną grupę i na ten podmiot.

W przypadku jednostek sektora finansów publicznych, wartość realizowanych przez nie samodzielnych grantów nie może przekroczyć 20 % danego projektu grantowego. Ograniczenie to nie ma zastosowania w przypadku, gdy sformalizowana grupa nieposiadająca osobowości prawnej realizuje grant we współpracy z jednostką sektora finansów publicznych, która ubiegała się o wsparcie na rzecz tej grupy. W przypadku realizacji operacji w partnerstwie limit pomocy każdego z partnerów jest pomniejszany proporcjonalnie.

Wysokość wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Wysokość wsparcia przyznawanego na rozpoczęcie działalności gospodarczej ustalono na poziomie 50 000,00 zł. W okresie programowania 2007-2013 LGD żaden z beneficjentów nie złożył wniosku o dofinansowanie na rozpoczęcie działalności w związku z czym LGD nie miało doświadczenia pozwalającego określić kwotę bazową dla tego rodzaju działalności. Wysokość premii na rozwój działalności ustalono m.in. na podstawie rozmów z lokalnymi przedsiębiorcami biorącymi udział w konsultacjach społecznych. Ustalając wysokość wsparcia kierowano się również informacjami pochodzącymi z lokalnego rynku pracy i wielkością dotacji udzieloną na cel przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie i Lublińcu (max. 22 000,00 zł). Na podstawie analizy SWOT oraz informacji konsultacyjnych założyliśmy, że kwota dofinansowania na poziomie 50 000,00 zł powinna pozwolić na uruchomienie działalności w zakresie odpowiadającym możliwościom jednoosobowej firmy w różnych branżach. Kwota przyznawana na rozpoczęcie działalności gospodarczej, będzie kwotą stałą, a opracowany przez wnioskodawcę biznesplan będzie musiał być uzasadniony ekonomicznie.

Innowacyjność w kryteriach wyboru

W ramach procesu wdrażania LSR premiovane będą wszelkie działania, których celem będzie poszukiwanie nowych, lepszych i efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów występujących na obszarze Bractwa Kuźnic.

Innowacyjność będzie rozumiana jako:

- nastawienie na wsparcie nowych lub nietypowych projektów;

- wypracowanie nowych produktów;
- wykorzystanie nowych narzędzi w rozwiązywaniu dotychczasowych problemów;
- adaptowanie rozwiązań sprawdzonych w innych regionach, czy krajach;

W wyniku realizacji LSR uzyskane zostaną następujące rezultaty o charakterze innowacyjnym:

Innowacja organizacyjna:

- wprowadzenie znaczących zmian w strukturach organizacyjnych podmiotów działających na obszarze LGD;
- wdrożenie zaawansowanych technik zarządzania w organizacjach z terenu LGD;
- wdrożenie nowych lub znacząco zmienionych strategii;
- wprowadzenie zasadniczych zmian lub tworzenie nowych sieci kooperacji w zakresie współpracy pomiędzy podmiotami lokalnymi;

Innowacja procesowa:

- wprowadzenie zmian polegających na udoskonaleniu nowych lub znacząco udoskonalonych metod wytwarzania;
- wprowadzenie zmian w sposobie docierania z produktem do odbiorców w szczególności tworzenie strategii lub programów promocji lokalnych produktów turystycznych lub strategii wytwarzania lokalnych produktów kulinarnych, rzemieślniczych i innych;
- tworzenie sieci kooperacji między podmiotami na terenie LGD;
- tworzenie nowych form współpracy pomiędzy podmiotami;

Innowacja produktowa:

- udoskonalanie produktów lokalnych (turystycznych, kulturalnych i innych);
- tworzenie nowych produktów markowych;
- wprowadzanie nowy lub ulepszony produkt na rynek;
- wykorzystanie walorów lokalnych w szczególności przyrodniczych do tworzenia produktów lokalnych i produktów wizytówek (wspieranie rozwoju produktów tradycyjnych lub wytworzenie nowego produktu lokalnego);
- rozszerzenie działalności organizacji pozarządowych o nowe akcje, wydarzenia, usługi,

Innowacja społeczna :

- nowe działania społeczne, mające na celu polepszenie jakości życia osób, całych społeczności
- innowacje społeczne to „rozwiązania, które równocześnie odpowiadają na zapotrzebowanie społeczne jak i powodują trwałą zmianę w danych grupach społecznych. Te rozwiązania mogą wiązać się z innowacyjnymi produktami, usługami bądź procesami, które umożliwiają odmienne rozwiązywanie typowych problemów społecznych

Zatem innowacyjność w odniesieniu do operacji przewidzianych w LSR oznacza:

- **dla operacji z zakresu podejmowania oraz rozwoju przedsiębiorczości:** wprowadzenie nowego produktu, usługi, procesu, metody marketingowej, modelu organizacyjnego na poziomie miejscowości, gminy lub na skalę większą niż gmina. Udowodnienie innowacyjności leży po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z jego oświadczenia i opisu); oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności.
- **dla operacji z zakresu inwestycji:** niestandardowe lub pro-ekologiczne rozwiązania konstrukcyjne, technologiczne, architektoniczne lub/i partycypacyjne wykorzystanie powstałej infrastruktury (współpraca międzysektorowa służąca realizacji celów inwestycji, wykorzystanie potencjału obiektu). Udowodnienie innowacyjności będzie leżeć po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z opisu projektu inwestycji; oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności;
- **dla projektów grantowych:** niestandardowe wykorzystanie w ramach operacji lokalnych zasobów (przyrodniczych, kulturalnych, społecznych itp.). Udowodnienie innowacyjności będzie leżeć po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z opisu; oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności.
- **dla operacji własnych:** nowe rozwiązania, które zaspakajają potrzeby społeczne efektywniej niż obecne rozwiązania i prowadzą do rozwoju nowych obszarów współpracy oraz lepszego wykorzystania zasobów mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatycznym lub/i nowatorskie podejście w projekcie do wsparcia grup dewaforyzowanych. Udowodnienie innowacyjności będzie leżeć po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z opisu; oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności

Wykaz kwot wsparcia i intensywność pomocy przyznawanej dla projektów realizowanych w ramach poddziałania 19.2 PROW 2014-2020

Przedsięwzięcia	Wysokość wsparcia (PLN)	Maksymalna wysokość intensywności wsparcia (%) A- jednostki sektora finansów publicznych B – podmioty wykonujące działalność gospodarczą C – pozostałe podmioty	Wysokość wsparcia (PLN)	Maksymalna wysokość intensywności wsparcia (%) A- jednostki sektora finansów publicznych B – podmioty wykonujące działalność gospodarczą C – pozostałe podmioty	Wysokość wsparcia (PLN)	Maksymalna wysokość intensywności wsparcia (%) A- jednostki sektora finansów publicznych B – podmioty wykonujące działalność gospodarczą C – pozostałe podmioty
	KONKURSY INDYWIDUALNE		PROJEKTY GRANTOWE		OPERACJE WŁASNE	
Przedsięwzięcie 1.1.1	Od 50 000	A-63,63 C-100				
Przedsięwzięcie 1.2.1			Od 5 000 do 20 000	A-63,63 C-100		
Przedsięwzięcie 1.3.1					Do 50 000	A-63,63 B-70 C-100
Przedsięwzięcie 2.1.2			Od 5 000 do 20 000	A-63,63 C-100		
Przedsięwzięcie 2.1.3					Do 50 000	A-63,63 B-70 C-100
Przedsięwzięcie 3.1.1	50 000	100				
	Od 25 000 do 300 000 Wysokość wsparcia na utworzenie 1 etatu nie może przekroczyć 75 000	70				

ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA

Realizacja działań w ramach LSR została zaplanowana w kontekście 3 kluczowych etapów:

1 etap: lata 2016-2018

2 etap: lata 2019-2021

3 etap: lata 2022-2023

Większość operacji planowanych do realizacji, została zaplanowana w 1 i 2 etapie w sposób umożliwiający minimalizowanie ryzyk związanych z osiągnięciem wskaźników przyjętych jako miary sukcesu jej wdrażania.

CEL OGÓLNY Nr 1	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-23			Razem 2016-2023		Podziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	
Cel szczegółowy 1.1. Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców													
Przedsięwzięcie 1.1.1	Liczba operacji polegających na tworzeniu nowych urządzeń rekreacyjnych	4 operacje	57	1 040 250,00	3 operacje	100	784 750,00				7	1 825 000,00	Konkurs
	Liczba operacji polegających na utworzeniu lub modernizacji obiektów użyteczności publicznej				5 operacji	100	275 000,00				5	275 000,00	Konkurs
Razem cel szczegółowy 1.1				1 040 250,00			1 059 750,00			0,00		1 850 000,00	

Cel szczegółowy 1.2. Pogłębienie relacji łączących mieszkańców														
Przedsięwzięcie 1.2.1	Liczba form zajęć kulturalnych, rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych				5 operacji	100	100 000,00				5	100 000,00	Projekt grantowy	
	Liczba wydarzeń (imprezy, eventy, spotkania) dla różnych grup wiekowych	5 operacji	100	100 000,00							5	100 000,00	Projekt grantowy	
Razem cel szczegółowy 1.2							100 000,00					0,00	200 000,00	
Cel szczegółowy 1.3. Wzrost kompetencji mieszkańców umożliwiających radzenie sobie w zmieniającym się świecie														
Przedsięwzięcie 1.3.1	Liczba warsztatów, sesji, szkoleń, kursów	4 wydarzenia	57	26 790,00	2 wydarzenia	85	13 160,00	1 wydarzenie	100	7 050,00	7 wydarzeń	47 000,00	Aktywizacja/ Animacja	
	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników biura i Członków Organów Decyzyjnych	35 osobodni	74	8 000,00	12 osobodni	100	4 000,00				47 osobodni	12 000,00	Aktywizacja	
	Liczba podmiotów którym udzielono dotychczasowa	100 podmiotów	40	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników	120 podmiotów	88	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników	30	100	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników	250	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników		Koszty bieżące LGD

	Liczba operacji ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji				1 Operacja własna	100	50 000,00				1 Operacja własna	50 000,00	Operacja własna
Razem cel szczegółowy 1.3				38 790,00			63 160,00			7 050,00		109 000,00	
Cel szczegółowy 1.4. Wzrost kompetencji podmiotów lokalnych w zakresie zapewniania bezpieczeństwa na obszarze LGD													
Przedsięwzięcie 1.4.1	Liczba szkoleń				2 szkolenia	100	8 000,00				2 szkolenia	8 000,00	Aktywizacja/ Animacja
Razem cel szczegółowy 1.4				0,00			8 000,00			0,00		8 000,00	
Razem cel ogólny 1				1 179 040,00			1 230 910,00			7 050,00		2 417 000,00	
CEL OGÓLNY Nr 2	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Podziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	
Cel szczegółowy 2.1. Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD													
Przedsięwzięcie 2.1.1	Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym 1 projekt współpracy międzynarodowej	2 projekty	100	100 000,00							2 projekty	100 000,00	Projekt współpracy

Przedsięwzięcie 2.1.2	Liczba NGO, zespołów i grup, które otrzymamy wsparcie				5 wydarzeń	100	100 000,00				5 operacji	100 000,00	Projekt grantowy
Przedsięwzięcie 2.1.3	Liczba operacji ukierunkowanych na OZE							1 Operacja własna	100	50 000,00	1 Operacja własna	50 000,00	Operacja własna
Razem cel szczegółowy 2.1				100 000,00			100 000,00			50 000,00		250 000,00	
Cel szczegółowy 2.2. Stworzenie w oparciu o zasoby przyrodnicze i tradycje obszaru oferty spędzania czasu wolnego, w tym o znaczeniu edukacyjnym, kulturalnym, turystycznym													
Przedsięwzięcie 2.2.1	Liczba publikacji dotyczących oferty spędzania czasu wolnego				1 wydarzenie	100	15 000,00				1	15 000,00	Aktywizacja
	Liczba operacji promujących Bractwo Kuźnic	1 wydarzenie	100	15 000,00							1	15 000,00	Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 2.2				15 000,00			15 000,00			0,00		30 000,00	
Razem cel ogólny 2				115 000,00			115 000,00			50 000,00		280 000,00	

CEL OGÓLNY Nr 3	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Poddziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	
Cel szczegółowy 3.1. Wzrost poziomu dostępności do udogodnień ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych													
Przedsięwzięcie 3.1.1	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	3 przedsiębiorstwa	43	150 000,00	4 przedsiębiorstwa	100	200 000,00				7 przedsiębiorstw	350 000,00	Konkurs
	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	5 przedsiębiorstwa	36	774 000,00	7 przedsiębiorstwa	86	1 075 000,00	2 przedsiębiorstwa	100	301 000,00	14 przedsiębiorstw	2 150 000,00	Konkurs
Razem cel szczegółowy 3.1				924 000,00			1 275 000,00			301 000,00		2 500 000,00	
Przedsięwzięcie 3.2.1	Liczba szkoleń, liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych	2 szkolenia	67	2 000,00	1 szkolenie	33	1 000,00				3 szkolenia	3 000,00	Aktywizacja/ Animacja
Razem cel szczegółowy 3.2				2 000,00			1 000,00			301 000,00		2 503 000,00	
Razem cel ogólny 3				926 000,00			1 276 000,00			301 000,00		2 503 000,00	
RAZEM LSR				2 220 040,00			2 621 910,00			358 050,00		5 200 000,00	

ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR

Realizacja Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność LGD „Bractwo Kuźnic” na lata 2014-2020, opierać się będzie o środki PROW. Budżet LSR przewiduje wydatki dotyczące aktywizacji, kosztów bieżących, projektów współpracy i realizacji LSR. Wydatki w ramach projektów współpracy, realizacji LSR wynikają z analizy SWOT i w związku z tym mają swoje odzwierciedlenie w tabeli celów i wskaźników. Koszty bieżące oraz Aktywizacja ujęte są jedynie w tabeli Budżet LSR. Koszty określone jako bieżące to przede wszystkim koszty związane z zarządzaniem procesem wdrażania LSR, w tym koszty wynagrodzeń personelu, utrzymania i wyposażenia biura LGD. Kolejną grupę kosztów stanowią wydatki na działania aktywizacyjne. Obejmują one koszty związane ze szkoleniem osób zaangażowanych w realizację LSR, animowaniem, wspieraniem społeczności lokalnych w zakresie realizacji celów oraz działaniami szkoleniowymi i doradczymi, a także informacyjno - promocyjnymi dotyczącymi całego obszaru LGD. W budżecie LSR zabezpieczono także środki finansowe na realizację projektów współpracy. Wynoszą one 2 % wysokości wsparcia z budżetu przeznaczanego na realizację działania 19.2. Poniżej znajduje się zestawienie, prezentujące przyporządkowanie zakresu wsparcia do budżetu PROW.

BUDŻET LSR	
ZAKRES WSPARCIA	WSPARCIE FINANSOWE PROW (PLN)
REALIZACJA LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	5 000 000,00
WSPÓŁPRACA (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	100 000,00
KOSZTY BIEŻĄCE (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 150 000,00
AKTYWIZACJA (art. 35 ust. 1 lit. l rozporządzenia nr 1303/2013)	100 000,00
RAZEM	6 350 000,00

Środki wydatkowane na realizację strategii pochodzić będą głównie z 3 źródeł, w tym:

- Budżet EFRROW,
- Budżet państwa,
- Wkład własny.

Poniższa tabela prezentuje plan finansowy dla LGD „Bractwo Kuźnic”, uwzględniający powyższe 3 źródła finansowania w tym podział na beneficjentów innych niż jednostki sektora finansów publicznych oraz beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych. Budżet LSR skonstruowany jest z zasadą, że kwota dostępnych środków obejmuje zarówno wkład EFRROW, jak i wymagany krajowy wkład środków publicznych. Zgodnie z PROW jednolita wielkość wkładu EFRROW to 63,63% a wymagany krajowy wkład środków publicznych to 36,37%. W przypadku operacji, gdzie beneficjentem jest jednostka sektora finansów publicznych krajowym wkładem środków publicznych jest wkład własny tej jednostki na poziomie zapewniającym wymaganą wysokość krajowego wkładu (36,37%), a pomoc wypłacana przez agencję płatniczą, równa 63,63% kosztów kwalifikowalnych w całości finansowana jest ze środków EFRROW.

PLAN FINANSOWY W ZAKRESIE PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014-2020				
	Wkład EFRROW (PLN)	Budżet państwa (PLN)	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych (PLN)	RAZEM (PLN)
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	2 004 345,00	1 145 655,00		3 150 000,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	1 177 155,00		672 845,00	1 850 000,00
RAZEM (PLN)	3 181 500,00	1 145 655,00	672 845,00	5 000 000,00

Poniżej zaprezentowano powiązania budżetu z poszczególnymi celami LSR :

CEL SZCZEGÓŁOWY	BUDŻET NA REALIZACJĘ CELU PLN	POWIĄZANIE BUDŻETU Z CELAMI
Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców	2 100 000,00	Postawy mieszkańców, a szczególnie ich zaangażowanie w rozwój wspólnoty lokalnej stanowią jedną z osi strategicznego rozwoju i jedno z głównych wyzwań stojących przed LGD. Wśród deficytów utrudniających aktywizację i integrację społeczną mieszkańcy wskazują często na deficyt miejsc i przestrzeni. W wielu przypadkach miejsca istniejące wymagają radykalnej odnowy, doposażenia umożliwiającego rozwój nowych, atrakcyjniejszych dla różnych grup społecznych funkcji. Należy też zaznaczyć, że operacje przewidywane w ramach tego celu są niezbędne dla zaspokojenia potrzeb i aktywizacji grup defaworyzowanych. Skala przewidywanego budżetu wynika z inwestycyjnego charakteru planowanych operacji. Zakres tematyczny operacji jest szeroki i obejmuje miejsca i przestrzenie integrujące i aktywizujące mieszkańców poprzez kulturę, rekreację, działalność społeczną. Ponadto, inwestycje dotyczyć będą także różnego rodzaju obiektów użyteczności publicznej, w których mieszkańcy mogą się spotykać na co dzień. Podejmowane inwestycje – jeżeli będą cechowały się wysokim standardem – prowadzić będą do relatywnego podniesienia atrakcyjności obszaru względem ośrodków miejskich i aglomeracyjnych. stanowi 42% całego budżetu LSR.

<p>Pogłębienie relacji łączących mieszkańców</p>	<p>200 000,00</p>	<p>W realizację Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność Bractwa Kuźnic na lata 2016-2022, włączani muszą być w sposób aktywni jej interesariusze, reprezentujący 3 sektory: pozarządowy (społeczny), gospodarczy i publiczny. Jest to konieczne dla osiągnięcia efektu synergii zaplanowanych rezultatów i realizacji celu głównego LSR, jakim jest zwiększenie udziału społeczności lokalnej w realizacji polityki zrównoważonego rozwoju obszaru Bractwo Kuźnic. Realizacja operacji w ramach tego celu prowadzić powinna do podniesienia poziomu inicjatyw oddolnych – kreowanych i realizowanych z udziałem mieszkańców. Wspólnie podejmowane działania przyczyniać się będą do realnego pogłębienia i utrwalania relacji między mieszkańcami. Można się spodziewać – biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia LGD – znacznego zainteresowania realizacją tego celu szczegółowego. Budżet na realizację tego celu wynosi 4 % całego budżetu LSR.</p>
<p>Wzrost kompetencji mieszkańców umożliwiających radzenie sobie w zmieniającym się świecie</p>	<p>50 000,00</p>	<p>Rozwój społeczności lokalnej odbywać się musi w powiązaniu z procesami zachodzącymi w otoczeniu. Peryferyjne położenie obszaru w regionie wymaga budowania kompetencji cywilizacyjnych pozwalających na podtrzymywanie i wzmacnianie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców. Kompetencje te dotyczą umiejętności budowania relacji, posługiwania się informacją, codziennego wykorzystywania nowych technologii, przedsiębiorczości rozumianej jako umiejętność radzenia sobie z niestandardowymi sytuacjami, wykorzystywania szans i ponoszenia dobrze skalkulowanego ryzyka. Podejmowane w ramach celu operacje będą miały charakter miękkiej i nie będą pociągały za sobą znaczących kosztów. Budżet na realizację celu wynosi 1 % całego budżetu LSR.</p>
<p>Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD</p>	<p>150 000,00</p>	<p>Spójność obszaru LGD, w sposób istotny związana jest z dwoma aspektami, tożsamością mieszkańców oraz dbałością o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze. Dlatego też, w ramach tego celu realizowane będą działania wsparcia dla funkcjonowania NGO, zespołów i grup kultywujących tradycje oraz podnoszące wiedzę i świadomość mieszkańców na temat wdrażania rozwiązań z zakresu OZE. Realizacja celu jest niezwykle ważna jako dopełnienie działań podejmowanych przez samorządy, ponieważ żadne rozwiązania organizacyjne, czy infrastrukturalne nie będą skuteczne bez ukształtowania właściwych, proekologicznych postaw społeczności lokalnej. W ramach celu realizowane będą różnego rodzaju operacje edukacyjne, popularyzujące wiedzę o obszarze, akcje i wydarzenia wzmacniające świadomość i kształtujące postawy. Budżet na realizację celu wynosi 3 % całego budżetu LSR.</p>

<p style="text-align: center;">Wzrost poziomu dostępności do udogodnień ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych</p>	<p style="text-align: center;">2 500 000,00</p>	<p>Atrakcyjność obszaru LGD uwarunkowana jest rozwojem przedsiębiorczości na jej terenie, gdyż przekłada się to przede wszystkim na miejsca pracy dla mieszkańców, a w konsekwencji na płacenie podatków, które zasilają również budżet lokalnego samorządu.</p> <p>Istotnym dla Strategii Bractwa Kuźnic, jest wykorzystanie potencjału lokalnego dla tworzenia nowych lub rozwijania istniejących przedsiębiorstw czy usług, aby w pełni wykorzystywać potencjał obszaru, również w obrocie gospodarczym.</p> <p>Ważnym wyzwaniem jest rozwój gospodarki w kierunku podnoszenia jakości dostępnych na obszarze miejsc pracy, zapewniających ekonomiczny byt rodzinom i umożliwiających wykorzystanie i rozwój kapitału ludzkiego obszaru.</p> <p>Do bardzo istotnych kierunków rozwoju gospodarczego należy zaliczyć także aktywizowanie lokalnego potencjału przedsiębiorczości, w tym zagospodarowanie potencjału obszaru i przyczyniającego się do tworzenia produktów lokalnych o wysokiej konkurencyjności.</p> <p>Skala wyzwań gospodarczych oraz konieczne przekształcenia na lokalnym rynku pracy uzasadniają wysoką alokację środków na realizację tego celu szczegółowego. Ponadto, udzielenie realnego wsparcia przedsiębiorcom wymaga przeznaczenia na ten cel proporcjonalnie wysokich środków.</p> <p>Budżet na realizację tego celu wynosi 50 % całego budżetu LSR.</p>
---	--	---

ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI

Celem planu komunikacji jest zarówno bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR (w tym o stopniu osiągnięcia celów i wskaźników), jak i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. Zakłada się, że intensyfikacja przekazu dotyczącego praktycznych aspektów realizacji zapisów dokumentu przełoży się na zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w działalność LGD, a tym samym pozytywnie wpłynie na jakość zgłaszanych operacji i wniosków. Planowane działania mają wzbudzić zainteresowanie oraz zachęcić potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych inwestycji, a przez to wzmocnić konkurencyjność i atrakcyjność Lokalnej Grupy Działania. Celem działań komunikacyjnych jest ponadto utrwalenie i pogłębienie akceptacji i przychylności mieszkańców obszaru LGD dla realizacji LSR na lata 2014-2020. Plan komunikacji ma zagwarantować dwustronność przekazu oraz umożliwiać pozyskiwanie informacji zwrotnej od mieszkańców.

Działania komunikacyjne, odpowiadające im środki przekazu oraz zidentyfikowani adresaci poszczególnych działań komunikacyjnych:				
Termin	Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Środki przekazu
I połowa 2016 r.	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR na lata 2016-2022 (głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR)	Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR na lata 2016-2022	wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru LGD (w tym także przedstawiciele grup defaworyzowanych)	<ul style="list-style-type: none"> rozsyłanie informacji pocztą elektroniczną, informacje na oficjalnej stronie internetowej LGD, informacje na oficjalnych stronach internetowych gmin obszaru LGD, ogłoszenia na portalach społecznościowych (przede wszystkim Facebook), ogłoszenia w siedzibach instytucji publicznych (urzędy, GOK), organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych na obszarze LGD, artykuł w prasie lokalnej.
I połowa 2016 r.	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych zasadach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez Radę LGD	Kampania informacyjna nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru	<ul style="list-style-type: none"> rozsyłanie informacji pocztą elektroniczną, informacje na oficjalnej stronie internetowej LGD, informacje na oficjalnych stronach internetowych gmin obszaru LGD, organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych w każdej z gmin obszaru LGD – odrębne spotkania dla każdego z celów szczegółowych LSR na lata 2016-2022

<p>I połowa 2016 r./do końca realizacji LSR</p>	<p>Wspieranie beneficjentów LSR w realizacji projektów.</p>	<p>Informowanie na temat warunków i sposobów realizacji i rozliczania projektów</p>	<p>Beneficjenci oraz projektodawcy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania, szkolenia, doradztwo indywidualne, • dyżur w siedzibie LGD
<p>I połowa 2017 r. (i w każdym kolejnym roku)</p>	<p>Aktywizacja potencjalnych uczestników projektów (odbiorców projektów), w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych</p>	<p>Informacja na temat możliwości włączenia się do realizowanych projektów</p> <p>Informacja na temat możliwości samozatrudnienia, bądź objęcia działaniem kwalifikacyjnym w ramach realizowanych projektów</p>	<p>mieszkańcy obszaru, przedstawiciele grup defaworyzowanych, wskazanych w LSR (m.in. osoby młode, osoby w wieku 50+)</p>	<p>Do mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozsyłanie informacji pocztą elektroniczną, • informacje na oficjalnej stronie internetowej, • informacje na oficjalnych stronach internetowych gmin obszaru LGD, • ogłoszenia na portalach społecznościowych (przede wszystkim Facebook), • ogłoszenia w siedzibach instytucji publicznych (urzędy, GOK), • organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych w każdej z gmin obszaru LGD, • artykuł w biuletynie LGD. <p>Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozsyłanie informacji pocztą elektroniczną • informacje na oficjalnej stronie internetowej, • informacje na oficjalnych stronach internetowych gmin obszaru LGD, • ogłoszenia na portalach społecznościowych (przede wszystkim Facebook),
<p>I połowa 2018 r. (i w kolejnych latach zgodnie z planem działania)</p>	<p>Zapewnianie szerokiej akceptacji społecznej dla działań rozwojowych i kierunków rozwojowych realizowanych przy pomocy LSR.</p>	<p>Prezentacja projektów realizowanych i zrealizowanych</p>	<p>Mieszkańcy obszaru LGD (w tym potencjalni wnioskodawcy i beneficjenci)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • promocja skutecznych działań na oficjalnej stronie internetowej LGD oraz na stronach gmin tworzących obszar LGD, • organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych w każdej z gmin obszaru LGD
<p>II połowa 2018 r. (+ po określeniu planu działania dopisane zostaną terminy odpowiadające tamtejszym zapisom)</p>	<p>Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD pod kątem konieczności przeprowadzenia ewentualnych korekt w tym zakresie</p>	<p>Badanie opinii i satysfakcji beneficjentów</p>	<p>Beneficjenci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta online na oficjalnej stronie LGD, • Ankiety po doradztwie, szkoleniu

ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE

W kontekście niniejszego dokumentu pojęcie zintegrowania rozpatrywane jest na kilku poziomach. Zintegrowaniu na poziomie programowym (strategia wykazuje powiązania z dokumentami programowymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym ora lokalnym), zintegrowaniu sektorowym (współpracy sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego), zintegrowaniu zasobów (strategia zaplanowanymi działaniami odnosi się do szeregu zasobów obszaru LGD) oraz zintegrowaniu obszaru (w wyniku zrealizowanych działań na całym obszarze LGD stanie się on bardziej spójny).

W kontekście zintegrowania programowego LSR wpisuje się w kluczowe ustalenia dokumentów na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym z dokumentami strategicznymi poszczególnych poziomów administracji samorządowej i centralnej.

Na poziomie krajowym LSR wykazuje zintegrowanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) z 12 grudnia 2014 roku zwłaszcza w ramach Priorytetu 6 **Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich** (cel szczegółowy 6A: Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy oraz 6B: Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich).

Ponadto LSR wykazuje zintegrowanie z celem szczegółowym 3A **–poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe** oraz 6C **– zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości.**

Na poziomie krajowym cele LSR wpisują się również w „**Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**” z 27 marca 2015r., w odniesieniu do osi priorytetowej I: Osoby młode na rynku pracy oraz II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji (szczególnie następujące działania: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, 2.7 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym, 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki).

Na poziomie regionalnym LSR wykazuje zintegrowanie z „**Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020**” przyjętym przez Zarząd Województwa Śląskiego 10 kwietnia 2014 roku, a zaakceptowanym przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 roku. Zintegrowanie celów LSR dotyczy następujących priorytetów: oś priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów (cel szczegółowy: zwiększona atrakcyjność obiektów kulturowych regionu); oś priorytetowa VI Transport (cel szczegółowy: lepsza dostępność głównych szlaków drogowych województwa); oś priorytetowa VII Regionalny rynek pracy(cele szczegółowe: wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia; rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia); oś priorytetowa IX Włączenie społeczne (cele szczegółowe: wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne; wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu); oś priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna (cele szczegółowe: lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem; zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny); oś priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego (cel szczegółowy: wzrost kwalifikacji i kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach; wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia).

Zintegrowanie jest również widoczne w odniesieniu do **Strategii rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”** z 2013 roku, będącej aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „**Śląskie 2020**”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku.

Zintegrowanie zachodzi na poziomie 3 celów strategicznych:

Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność (a w jego ramach zwłaszcza cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy oraz A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały), **Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie** (a w nim zwłaszcza cel operacyjny B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców oraz B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców) oraz **Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni** (a w nim cel operacyjny C.3. Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni).

Omawiany projekt wpisuje się również w strategię powiatowe:

„Strategia Rozwoju Powiatu Częstochowskiego 2007-2015” spójność z celami strategicznymi powiatu :

1. Osiągnięcie wysokich standardów cywilizacyjnych życia mieszkańców i wysokiej jakości kapitału ludzkiego. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
2. Wspieranie działań służących rozwojowi małych i średnich firm poprzez aktywizację lokalnych przedsiębiorców oraz przyciąganie nowych inwestorów.
3. Ochrona wartości przyrodniczych i kulturowych.
4. Rozwój turystyki i rekreacji bazującej na bogatych walorach powiatu.
5. Kreowanie i wspieranie pozytywnych zmian w sferze gospodarczej.
6. Ukształtowanie stosunków partnerstwa z podmiotami i jednostkami wewnątrz społeczności powiatowej i w jej otoczeniu.

„Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie lublinieckim na lata 2011-2020”

–spójność z priorytetem 2: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy (działanie 2.1 Dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy i 2.2 Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym) oraz **Strategię rozwoju powiatu lublinieckiego** (Rada i Zarząd Powiatu Lublinieckiego, Starostwo Powiatowe w Lublińcu 2000) w zakresie następujących kierunków rozwoju: 2.Ziemia Lubliniecka atrakcyjnym ośrodkiem turystycznym i rekreacyjnym (cele cząstkowe: 2.1. Wspieranie promocyjne turystyki i rekreacji na terenie Powiatu Lublinieckiego, 2.2. Restrukturyzacja i rozwój bazy sportowej na terenie Powiatu, 2.3. Krzewienie kultury fizycznej, sportu i rekreacji wśród mieszkańców Powiatu), 3. Powiat Lubliniecki obszarem zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich (m.in. cele cząstkowe: 3.3. Tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, 3.5. Ochrona środowiska naturalnego i zasobów krajobrazu) oraz 4. Powiat Lubliniecki regionem małych i średnich przedsiębiorstw (cele cząstkowe: 4.1. Prowadzenie spójnej polityki rozwoju przedsiębiorczości na terenie Powiatu Lublinieckiego przez władze gminne, miejskie, powiatowe i główne podmioty gospodarcze działające na naszym terenie, 4.2. Stworzenie „Inkubatora Przedsiębiorczości”, 4.4. Podniesienie poziomu inwestycji w infrastrukturze w Powiecie Lublinieckim).

Ostatnim poziomem zintegrowania są dokumenty gminne:

1. Strategia Rozwoju Gminy Boronów na lata 2005-2015
2. Strategia Rozwoju Gminy Kamienica Polska na lata 2001-2015
3. Strategia Rozwoju Gminy Konopiska 2005-2015
4. Strategii Rozwoju Turystyki Gminy Konopiska na lata 2013 -2020.
5. Strategia Rozwoju Gminy Poczesna na lata 2004-2019
6. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
7. Strategia Rozwoju Gminy Starcza do roku 2020

Podjęcie zintegrowane w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Bractwo Kuźnic” polega na łączeniu działań i kompetencji różnych sektorów, zasobów i objęcie nimi całego obszaru LGD. Osoby biorące udział w naszych spotkaniach konsultacyjnych, były zaangażowane w powstawanie gminnych strategii. Wszystkie działania przewidziane w LSR zostały dobrane w taki sposób, aby możliwe było wspieranie rozwoju wszystkich 3 sektorów: przedsiębiorców, samorządów i organizacji pozarządowych a także zdiagnozowanych grup defaworyzowanych. Przewidziane zostały więc do realizacji typy przedsięwzięć zaadresowane do tych wszystkich grup (1 cel ogólny głównie do podmiotów publicznych i społecznych, 2 cel ogólny do sektora społecznego oraz 3 cel ogólny do podmiotów gospodarczych; w ramach celów ustalono także preferencje dla grup

defaworyzowanych, zarówno w opisie przedsięwzięcia jak i w kryteriach oceny). Realizacja operacji wiązać się będzie ponadto z osiągnięciem zakładanych wskaźników, które także odzwierciedlają zintegrowane myślenie o rozwoju terenu LGD –operacje mają przynieść wymierne korzyści wszystkim sektorom, a w konsekwencji oddziaływać mają na poprawę ich stanu.

Proces wdrażania LSR oparto na wykorzystaniu posiadanych zasobów i zachowaniu podstawowych zasad (czyli także podejście zintegrowane) :

- dążenie do polepszenia jakości bazy o charakterze społeczno –gospodarczym,
- wzrost roli usług cyfrowych,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa,
- podniesienie wiedzy i kompetencji mieszkańców,
- zachowanie i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- wzmocnienie obszaru pod względem ekonomicznym, głównie w celu tworzenia nowych miejsc pracy,
- polepszenie zdolności organizacyjnych społeczności lokalnych,
- troska o stan środowiska naturalnego.

Zintegrowane podejście Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Bractwo Kuźnic” wyraża spójność w odniesieniu do terytorium, jego zasobów, sytuacji społeczno-gospodarczej i tożsamości obszaru.

Wszystkie cele zostały opracowane na podstawie analizy obszaru działania LGD oraz analizy SWOT. W wyniku partycypacyjnego udziału społeczności lokalnej obszar ten poddany został zintegrowanej, opartej o udział przedstawicieli 3 sektorów oraz mieszkańców, analizie i programowaniu elementów wymagających wsparcia.

Możliwość wypracowania celów miały więc wszystkie 3 sektory biorące udział w pracach LGD oraz mieszkańcy, a ustanowione kierunki rozwoju tworzą szeroko pojęty konsensus, który pozwoli korzystać z korzyści rozwoju obszaru LGD jak najszerszej grupie mieszkańców i organizacji.

ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii Rozwoju Kierowanego przez Społeczność na lata 2014-2020, zwanej LSR jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiągniętych w zakresie wdrażanych kierunków interwencji oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań. LSR opracowana została w sposób partycypacyjny, w związku z czym warunkiem niezbędnym dla prawidłowej realizacji dokumentu jest możliwie jak najbardziej aktywny udział mieszkańców w procesie oceny postępów z jej wdrażania, a także ocena sposobu funkcjonowania LGD „Bractwo Kuźnic”.

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocena zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródło danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Wskaźniki realizacji LSR	Biuro LGD	<i>Sprawozdania beneficjentów, ankiety beneficjentów, rejestr danych LGD.</i>	Na bieżąco	Stopień realizacji wskaźnika
Harmonogram ogłaszanych konkursów	Biuro LGD	<i>Rejestr ogłoszonych konkursów</i>	Na bieżąco	Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem konkursów LSR, ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w ramach LSR
Budżet LGD	Biuro LGD	<i>Rejestr danych</i>	Na bieżąco	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do środków zakontraktowanych
Zainteresowanie stroną internetową LGD	Biuro LGD	<i>Licznik odwiedzin strony internetowej (dane od administratora strony internetowej)</i>	Na bieżąco	Skuteczność przekazywania/uzyskiwania informacji na temat działalności LGD
Pracownicy Biura LGD		<i>Anonimowe ankiety</i>	Na bieżąco	Ocena pracy pracowników, sposób przekazywania istotnych informacji potencjalnym beneficjentom, pomoc w rozwiązywaniu problemów, efektywność świadczonego doradztwa.

Ewaluacja to systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania (eksperymentu) bądź obiektu (np. rozwiązania technicznego) z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia.

Jednym z głównych celów ewaluacji jest ocena rzeczywistych lub spodziewanych efektów realizacji danej interwencji publicznej. Ewaluacja jest zatem próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy nasze działania przyniosły efekty (lub czy je przyniosą w przypadku ewaluacji ex-ante).

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródło danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Działalność LGD, pracownicy i funkcjonowanie biura	Podmiot niezłaczony z LGD (ocena zewnętrzna)	<i>Badania ankietowe, opinie beneficjentów, rozmowy z mieszkańcami, wywiady z wnioskodawcami</i>	Ocena roczna za lata 2016-2022 dokonywana co 2 lata	Ocena poprawności działalności prowadzonej przez Stowarzyszenie, określająca skuteczność realizowanych zadań w odniesieniu do założeń LSR
Stopień realizacji celów LSR - stopień realizacji wskaźników	Podmiot niezłaczony z LGD (ocena zewnętrzna)	<i>Ankiety beneficjentów, sprawozdania beneficjentów, rejestr danych LGD</i>	Ocena dwuletnia, dokonywana w I kwartale roku kolejnego	Ocena celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR. Określenie stopnia realizacji poszczególnych celów
Stopień promocji i aktywizacji społeczności lokalnej	Podmiot niezłaczony z LGD (ocena zewnętrzna)	<i>Badania ankietowe wśród mieszkańców, prowadzone bezpośrednio oraz za pośrednictwem strony internetowej LGD</i>	Ocena dwuletnia, dokonywana w I kwartale roku kolejnego	Ocena skuteczności promocji LGD oraz działań wdrażanych w ramach LSR, mierzona, jako liczba osób, które uzyskały informację na temat LGD oraz skuteczność animacji społeczności.

ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekty strategii, jako dokumentów, których realizacja może potencjalnie znacząco wpływać na środowisko, mogą wymagać, na etapie projektowania, poddania ich treści strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przedmiotowe przepisy uzależniają jednakże konieczność przeprowadzenia takiej oceny od indywidualnej zawartości dokumentu oraz zewnętrznych uwarunkowań jego realizacji. Przesłanką obowiązkowo kwalifikującą projekt strategii do tego typu oceny jest stwierdzone ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 w związku z realizacją zaplanowanych w nim przedsięwzięć.

Dlatego też, w odniesieniu do art. 47 i 49 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic” zwróciła się z dniem **20 listopada 2015 r.** do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach z prośbą o stwierdzenie czy istnieje konieczność przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** do projektu tworzonej Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2014-2020 dla obszaru LGD „Bractwo Kuźnic”.

W załączniku do złożonego wniosku przedstawiono streszczenie projektu Strategii oraz analizę jego zapisów pod kątem zapisów art. 49 rzeczonyj ustawy.

Wynik przeprowadzonych analiz:

W wyniku przeprowadzonej analizy Zarząd LGD „Bractwo Kuźnic” stwierdził, że realizacja celów i działań Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2014-2020 dla obszaru LGD „Bractwo Kuźnic”, tj. gmin: Boronów, Konopiska, Kamienica Polska, Poczesna, Starcza **nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko**. Zapisy LSR nie wyznaczają również ram dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z czym LSR **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** w rozumieniu przepisów rzeczonyj ustawy.

OPINIA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH

W odpowiedzi na przedstawiony wniosek, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, w piśmie nr WOOS.410.565.2015.MG z dnia 03 grudnia 2015 roku uznał, że przedstawiony projekt Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2014-2020 dla obszaru LGD „Bractwo Kuźnic” **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** pod warunkiem spełnienia kryteriów wymienionych w art. 49. Jednocześnie wskazano, że przedsięwzięcia wskazane w analizowanym dokumencie są jedynie wstępnymi koncepcjami, których skonkretyzowanie nastąpi dopiero poprzez wybór projektów do realizacji. Możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć realizowanych w wyniku wdrożenia Strategii będzie rozpatrywane podczas procedowania możliwości finansowania poszczególnych inwestycji. W przypadku zamierzeń, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zostanie przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Analizy, w ramach powyższej procedury, stanowiąc będą podstawę do podjęcia decyzji o dopuszczalności realizacji, a w szczególności zakresie danej inwestycji.

WYKAZ TABEL :

<i>Tabela nr 1. Podstawowe dane z gmin.....</i>	<i>6</i>
<i>Tabela nr 2. Zestawienie członków RADY LGD „BRACTWO KUŹNIC”</i>	<i>9</i>
<i>Tabela nr 3. Partycypacyjny charakter LSR.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela nr 4. Podstawowe dane dotyczące ludności obszaru LGD.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela nr 5. Struktura wiekowa i charakterystyka zatrudnienia.....</i>	<i>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</i>
<i>Tabela nr 6. Instytucje kapitału społecznego na obszarze LGD.....</i>	<i>21</i>
<i>Tabela nr 7. Podmioty gospodarcze na obszarze LGD</i>	<i>22</i>
<i>Tabela nr 8. Budżet gminy - dane za 2013 r.....</i>	<i>22</i>
<i>Tabela nr 9. Bezrobocie na obszarze LGD.....</i>	<i>23</i>
<i>Tabela nr 10. Liczba osób objętych pomocą społeczną w 2013 r.</i>	<i>23</i>
<i>Tabela nr 11. Powody udzielania pomocy społecznej na obszarze LGD „BRACTWO KUŹNIC”</i>	<i>24</i>
<i>Tabela nr 12. Ocena spójności obszaru LGD BRACTWO KUŹNIC.....</i>	<i>24</i>
<i>Tabela nr 13. Wyróżniki strategiczne obszaru LGD BRACTWO KUŹNIC</i>	<i>25</i>